

Ο ΑΡΑΧΘΟΣ

Φτενά χωράφια κρατημένα με πεζούλια
κι άπιαστες γίδες που κρεμούνται στους γκρεμούς
έτσι είν' ή πατρίδα μας' μ' ή πούλια
δ' έλμπει πιό καθάρια σ' άλλους ούρανοους. Γ.Κ.

• ΜΗΝΙΑΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ Δ.Σ. ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΑΡΤΑΣ •

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'

ΓΡΑΦ. ΚΛΕΙΣΘΕΝΟΥΣ 15

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 10

ΦΛΕΒΑΡΗΣ - ΜΑΡΤΗΣ 1978 ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 15

ΡΕΠΟΡΤΑΖ ΑΠ' ΤΟ ΓΕΓΟΝΟΣ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ!

Τέσσερα στιγμιότυπα από την έκρηκτική χορευτική βραδυά στο ELISE και ο λόγος του προέδρου της Αδελφότητας.

Αγαπητοί προσκεκλημένοι, φίλοι της Αδελφότητας, συμπατριώτες χωριανοί μας. Τό Δ.Σ. μου ανέθεσε να σας

μύξουν την πατρίδα μας και νέοι που μ'ας λένε πώς δεν θα την ξεχάσουν ποτέ. Και δεν θα την ξεχάσουν γιατί είναι ή γενέτειρα των πατεράδων μας.

Θά ήθελα να τονίσω πώς οι εκδηλώσεις αυτές του είδους πέρα από την ευκαιρία της συνδιασκέδασης και την ανάπαυλα από την καθημερινότητα και τα

στή πόλη, στην ξενιτιά αν θέλετε, που ζούμε να γνωριστούμε μεταξύ μας και να διατηρήσουμε φιλία. Αυτή την ανάγκη καλύπτει σ' ένα βαθμό ή σημερινή εκδήλωση. Η εκδήλωση αυτή έχει καθιερωθεί και την ζητάμε όλοι μας για να ανταμώσουμε και να πούμε τα δικά μας, να ποήσουμε τους καημούς μας, να συζητήσουμε τα προβλήματά μας και να βρούμε τρόπους να τα προβάλλουμε. Να διασκεδάσουμε. Δεν υπάρχουν άλλες ευκαιρίες. Γιατί τα προβλήματα του καθένα μας δεν τού αφήνουν χρόνο να ενδιαφερθεί για πολλά πράγματα.

Στιγμιότυπο από το χορό της Αδελφότητας. Στο κατάμεστο κέντρο, που δεν έπεφτε ούτε καρφίτσα, έξη νέα παιδιά από το χωριό μας (Λευτέρης Καλιακάτσος, Άγνη Καλιακάτσου, Χρύσα Σφήκα, Γιώργος Καλιακάτσος, Ρένα Θεοχάρη, Γιώργος Μπλέτσος) δημιούργησαν ένα έξοχο χορευτικό συγκρότημα και χόρεψαν θαυμάσια, ζωντανεύοντας έτσι τους ήπειρωτικούς δημοτικούς χορούς και τη λαϊκή παράδοση. Ήταν ή έκπληξη της χορευτικής μας βραδυάς, στο γεγονός της χρονιάς! Η προσπάθεια χειροκροτήθηκε απ' όλους.

μεταφέρω τον χαιρετισμό του, να σας καλωσώρισω και να σας ευχαριστήσω για την παρουσία σας εδώ. Να ευχαριστήσω ιδιαιτέρως τους φίλους μας που με τόσο χαρά ανταποκρίθηκαν

προβλήματα της ζωής, αποπελόνουν και ανάγκη, ανάγκη γιατί μ'ας δίνετε ή ευκαιρία της γνωριμίας μεταξύ μας. Και άς μ'ή φανή παράξενο αυτό. Παρ' όλο που καταγόμαστε από τους

Ο πρόεδρος της αδελφότητας κ. Άγαμ. Ρακόπουλος καλωσορίζει τους υπερπεντακόσιους φίλους και πατριώτες και αναλύει τους σκοπούς της αδελφότητας.

Και θά πρέπει να μ'ή λείπει κανένας.

Τό Δ.Σ. νοιώθει περηφάνεια γιατί προγραμμάτισε για πρώτη φορά από την ίδρυση της Αδελφότητας την εκδήλωση αυτή να την κάνει στο κέντρο της πόλης, έτσι ώστε να μ'ήν υπάρξουν δυσχέρειες σε κανέναν από λόγους συγκοινωνίας. Και τό πέτυχε. Πέρα από αυτό και ή αίσθηση είναι αρκετά καλή και ή οργάνωση του χώρου έγινε κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Έτσι ώστε ή βραδυά μας αυτή να μείνει αξέχαστη σε όλους μας και να επισφραγίσει την δράση του Δ.Σ. Η επιτυχία του χορού στο πρώτο στάδιο, δηλαδή στην συμμετοχή είναι πλέον πραγματικότητα και αυτό μ'ας φανερώνει πώς ή Αδελφότητά μας είναι ανάγκη και είναι ριζωμένη στις καρδιές μας. Και δεν είναι δυνατόν να την αφανίζουν οι κάθε λογής φίλοι της. Ο χώρος δεν είναι κατάλληλος ούτε για απολογισμό απ' την δράση μας, ούτε για κριτική του έργου μας. Όμως μπορούμε να πούμε πώς τό Δ.Σ. τήρησε την υπόσχεσή του και ξανά (ΣΥΝΕΧΕΙΑ στή σελίδα 5)

ΟΙ ΑΡΧΕΣ ΑΠΑΝΤΟΥΝ:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΡΤΑΣ
Δ)ΝΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΤΥΔΚ

Έν Άρτα τη 6 Φεβρ. 1978

Αριθ. Πρωτ. ΕΣ 1331

Π ρ ο ς

Τό Δ.Σ. Αδελφότητας Κεντρικού — Ροδαυγής
Κλεισθένους 15 Άθήνας

ΘΕΜΑ: «Διάθεση προωθητήρος».

Απαντώντας στην από 20.1.1978 αίτησή σας, σας γνωρίζουμε ότι διετέθη ή προωθητήρας και εξετελέσθησαν οι εργασίες «Διάνοξη οδού Λαγυαδίων — Ανεμορράχης, πλήν όμως κατά την εκτέλεση τούτων υπέστη ζημίες τό μηχανήμα και γι' αυτό θά διατεθεί για την εκτέλεση των υπολοίπων εργασιών τό δυνατόν γρηγορότερα.

Κοινοποίηση:

Νομ. Ταμείο Ένταυθα

Με έντολή Νομάρχου

Ο Δ)ντής Έσωτερικών

ΑΓΓΕΛΟΣ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Συμπατριώτες:

Τήν Κυριακή, 2 Άπρίλη και ώρα 3 μ.μ., σας καλούμε στο Πνευματικό Κέντρο Ήπειρωτών, Κλεισθένους 15, Άθήνα, στή Γενική Συνέλευση των μελών της Αδελφότητάς μας, όπου θά γίνει:

- 1) Απολογισμός δράσης του Δ.Σ. κατά τη διάρκεια της θητείας του.
- 2) Παρουσίαση ταμιακής κατάστασης.
- 3) Έκθεση Έξελεγκτικής Έπιτροπής.
- 4) Συζήτηση πάνω σε διάφορα θέματα που άφορ' άν τό χωριό μας και την Αδελφότητά μας και,
- 5) Έκλογή νέου Δ.Σ..

Η συμμετοχή όλων σας κρίνεται απαραίτητη.

ΤΟ ΔΙΟΙΚ. ΣΥΜΒΟΛΑΙΟ

ΤΟ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΜΑΣ

25 ΜΑΡΤΗ 1821

«ΕΜΠΡΟΣ! ΚΟΥΡΑΓΙΟ! ΣΚΛΑΒΕ»

Ήταν δεν ήταν μιά χούφτα. Σοφοί του καιρού τους; Όχι έργάτες ήταν σκουφάδες στην ξηνητιά συνεπαρμένοι από τον κόθο για τό γυρισμό σε μιά Πατρίδα λευτέρη κι' έκασαν και λογάριαν πώς τό φωμί και τό προσφάι αγοράζεται με παρά, ή λευτεριά με αίμα, και τ' αποφάσισαν και τό ξεκίνησαν «καλλίτερα μ'ας ώρας ελεύθερη ζωή» φτωχοί, παντέρημοι, ξηνητευτάδες σε ξένα χώματα γκιζέριζαν να βρούν φίλους συμπαράστατες στις μεγάλες δυνάμεις κι' εκείνες κορόιδευαν. Ραγιάδες - Ραγιάδες! Άμυαλοι δεν σ'ας φτάνει τό τόσο χαράτσι θέλετε κι' άλλο τόσο. Έτσι, θαρράλλοι, αλόκοτοι, δνειροπαρμένοι της εποχής πάσχισαν για τό ξύπνημα του γένους για τη λευτέρη ζωή και στέναξαν κάτω από δυό ζυγούς των Τούρκων των προσκυνημένων κοτσαμπάσηδων και των λογής - λογής παράσιτων της πολύχρονης σκλαβιάς.

Άλλοι υπόσχογταν, άλλοι παρακάλαγαν, άλλοι φοβέριζαν άλλοι λέγαν ψέμματα πώς μεγάλη δύναμη κινείται πίσω τους και θά δώση και γρόσια και όπλα και τότο και κείνο, κι' άρχηγούς θάχουμε τρανούς! Κι' ήταν άρχηγοί κι' έμπνευστές οι ίδιοι. Μπροστάρηδες πνευματικοί τόσο λίγοι μετρημένοι στα δάκτυλα.

Ήταν τόσο λίγοι στην αρχή μ'α τόσο μεγάλος ή σκοπός λευτεριά, για τό Ραγιά κι' από Τούρκο κι' από κοτσαμπάση κοντολογής λευτεριά από την καταπίεση, την Έθνική, την κοινωνική, και την οικονομική.

Έτσι ξεκίνησε ένας αγώνας που στηρίχτηκε στο Ραγιά, τον ξυπόλητο, τον πεινασμένο, τον καταφρονεμένο κι' άντρωσε και μεγάλωσε και γέννησε Καραϊσκάκηδες, Κολοκοτρώνηδες Άνδρούτσους, Μακρυγιάννηδες όλοι τους φτωχολογιά, λαϊκοί ά- (ΣΥΝΕΧΕΙΑ στή σελίδα 2)

Μιά ακόμη φωτογραφία από τη λαμπρή επιτυχία του «χορού». Ο έμπνευστής και δημιουργός του «χορευτικού μπαλέτου» Λευτέρης Καλιακάτσος, πετάει κυριολεκτικά χορεύοντας θαυμάσια ένα δημοτικό τραγούδι. Πλάι του ή Άγνη Καλιακάτσου, που μετέχει και στο χορευτικό συγκρότημα του Πανεπιστημίου Άθήνας.

στην πρόσκλησή μας για να συνδιασκεδάσουμε.

Χαρακτηριστικό της σημερινής εκδήλωσης είναι τό ότι υπάρχουν εδώ νέοι και ήλικιωμένοι, ήλικιωμένοι που μ'ας θυ-

λίζουν τόπους δεν γνωρίζουμε. Οι ανάγκες της καθημερινότητας δεν μ'ας επιτρέπουν παρά την επιθυμία όλων μας να συνηθίσουμε να βλέπουμε τακτικά. Και είναι ανάγκη εδώ

Η ΣΤΗΛΗ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Τό έμφραγμα του μυοκαρδίου (Πιό απλά έμφραγμα)

«Αν πιστεύουμε τις στατιστικές — και δεν έχουμε κανένα λόγο να τις αμφισβητήσουμε — τότε οι πιο πολλοί θάνατοι σ' ολόκληρο τον κόσμο (και ειδικότερα των περιοχών με υψηλό θοισικό επίπεδο) έχουν την αιτία τους στις παθήσεις της καρδιάς. Κι από τις παθήσεις αυτές, η πιο συχνή είναι το έμφραγμα του μυοκαρδίου.

Το έμφραγμα του μυοκαρδίου, αν θελήσουμε να το ορίσουμε παθολογοανατομικά, θα πρέπει να πούμε, ότι αποτελεί μία νέκρωση, ενός — μικρού σχετικά — τμήματος της καρδιάς, που οφείλεται σε ισχαιμία (σε αδυναμία δηλαδή των αγγείων της καρδιάς, — να δώσουν σ' αυτή την περιοχή την απαραίτητη ποσότητα αίματος που χρειάζεται).

Κι αυτή η ισχαιμία, έχει την αιτία της στην απόφραξη ενός τμήματος κάποιας από τις στεφανιαίες αρτηρίες — κάποιου κλάδου τους πιο σωστά — από ένα ξένο σώμα (συνήθως θρόμβο) που βρίσκεται στον αλό τους.

Μερικές, ωστόσο, φορές, δεν είναι απαραίτητο να συμβεί μία θρόμβωση, για να παρουσιαστεί μία ισχαιμία σε μία περιοχή της καρδιάς. Είναι αρκετό να γίνει μία άπλη, αλλά έντονη σύσπαση κάποιου τμήματος της μίας στεφανιαίας αρτηρίας, που θα κρατήσει ένα κάποιο χρονικό διάστημα, για να παρουσιαστούν τα ισχαιμικά φαινόμενα, που θα οδηγήσουν στη νέκρωση του τμήματος εκείνου της καρδιάς, που αρδεύεται με αίμα, από το τμήμα εκείνο της στεφανιαίας, που έχει υποστεί την έντονη και παρατεταμένη σύσπαση.

Αλλά, είναι γεγονός, ότι πιο συχνά το έμφραγμα (ή ισχαιμία πιο σωστά, που το προκαλεί), έχει την αιτία της σε κάποια θρόμβωση, σε κάποιο έμφραγμα, που δεν επιτρέπει στο αίμα να περάσει και να φτάσει σε κάποιο τμήμα του μυοκαρδίου.

Οι αιτίες που μπορεί να προκαλέσουν μία θρόμβωση, είναι πολλές. Ανάμεσα όμως σ' αυτές, η πιο συνηθισμένη είναι η αρτηριοσκλήρωση που μ' αυτήν μειώνεται όχι μόνο η ελαστικότητα του αγγείου και μικραίνει αναγκαστικά και η εσωτερική του διάμετρος, αλλά γίνεται και κάπως πιο ανώμαλη από το φυσιολογικό, με συνέπεια να σπάζονται πάνω στα τοιχώματα αυτού του αγγείου, τα έρυθρά αιμοσφαίρια, και να έλευθερώνονται οι πηκτικές ουσίες που υπάρχουν, με αποτέλεσμα την δημιουργία ενός πύλου.

Το σ, ενός δηλαδή θρόμβου, που, φυσικά, δεν επιτρέπει τη διέλευση του αίματος, αφού απόφραξει τον αλό του αγγείου.

Ετσι, στην περιοχή που αυτό το άγγείο δίνει το αίμα, δεν είναι πιο δυνατό να γίνει κανονική κυκλοφορία και παρουσιάζεται η ισχαιμία που έχει για συνέπεια τη νέκρωση εκείνου του τμήματος της καρδιάς.

Κι αν η περιοχή που αρδεύεται με αίμα από αυτό το άγγείο, είναι μεγάλη, τότε δεν αποκλείεται να επέλθει άμεσα και το μοιραίο. Εύτυχως, όμως, οι τέτοιες τραγικές καταστάσεις δεν είναι πολύ συχνές και παρέχεται στο γιατρό ο άπαιτος μενός χρόνος να αντιμετωπίσει — με διάφορα ειδικά φάρμακα — την κατάσταση αποτελεσματικά, με την προϋπόθεση, φυσικά, ότι θα αναλάβει εγκαίρως την περίπτωση αυτή και τη θεραπεία της.

Μία επίσης αιτία που προκαλεί έμφραγμα και που κι αυτή είναι συνήθως συνέπεια της αρτηριοσκλήρωσης, είναι η αυξημένη αρτηριακή πίεση, που κι αυτή γίνεται αιτία κι άφορμή για τη δημιουργία θρομβώσεων μέσα στα στεφανιαία.

Μέχρι τελευταία πίστευαν οι πιο πολλοί από τους ειδικούς, ότι το έμφραγμα μπορεί να έχει για αιτία του και το άγχος και τις διάφορες νευροψυχικές καταστάσεις. Σήμερα, αυτή η άποψη αμφισβητείται από τους πιο πολλούς, παρ' όλο που παραδέχονται ότι αυτές οι ψυχικές ταλαιπωρίες θρομβώσουν — έμμεσα τουλάχιστον — την πρόκληση εμφράγματος. Χωρίς όμως να υπάρχουν αρτηριοσκλήρωση ή θρομβώσεις — έμμεσα τουλάχιστον — την πρόκληση εμφράγματος. Χωρίς όμως να υπάρχουν αρτηριοσκλήρωση ή θρομβώσεις — έμμεσα τουλάχιστον — την πρόκληση εμφράγματος. Χωρίς όμως να υπάρχουν αρτηριοσκλήρωση ή θρομβώσεις — έμμεσα τουλάχιστον — την πρόκληση εμφράγματος.

Η θεραπεία είναι φυσικά δουλειά του ειδικού γιατρού, και μάλιστα σε κατάλληλα εξοπλισμένο νοσηλευτικό ίδρυμα. Είναι ωστόσο σκόπιμο, στις οικογένειες που υπάρχουν άτομα ηλικιωμένα και που υποφέρουν από καρδιακά νοσήματα, να υπάρχει πάντα πρόχειρη μία συσκευή παροχής δευγόνου (σήμερα υπάρχουν σε κάθε φαρμακείο τέτοιες και σχεδόν λογικές τιμές) ώστε να δοθούν οι πρώτες βοήθειες, όσο να φτάσει ο γιατρός που θα αναλάβει πια υπεύθυνα τον άρρωστο.

Τα έλκυσμα κείμενα δεν εκφράζουν απαραίτητα και τη γνώμη της εφημερίδας μας. Σκοπός μας είναι πάνω απ' όλα, η επίλυση των προβλημάτων του τόπου μας Γι' αυτό οι στήλες του «ΑΡΑΧΘΟΥ» είναι ανοιχτές για όλους τους συμπατριώτες μας, οποιασδήποτε πολιτικής παράταξης, που ενδιαφέρονται πραγματικά για τον τόπο μας.

8 Μάρτη - Παγκόσμια μέρα της γυναίκας

Το 1857 στις 8 Μάρτη για πρώτη φορά στην ιστορία του εργατικού κινήματος, πλημμύρισαν οι δρόμοι της Ν. Υόρκης από τις ύφαντουργίνες και τις ράφτριες που ζητούσαν μεγαλύτερο μεροκάματο και λιγότερες ώρες δουλειάς. Η διαδήλωση αυτή διαλύθηκε βίαια. Το 1910 όμως, το Συνέδριο των γυναικών που συνήλθε στην Κοπεγχάγη, καθιέρωσε την 8 Μάρτη σαν διεθνή μέρα της γυναίκας, τιμώντας εκείνες τις γυναίκες με σύνθημα «ΑΓΩΝΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΙΡΗΝΗ».

Από τότε αποφασίστηκε να γιορτάζεται σαν μέρα αλληλεγγύης των γυναικών σ' όλο τον κόσμο, σαν μέρα προβολής των διεκδικήσεων των δικαιωμάτων των γυναικών, σαν μέρα που εκφράζει την απαίτηση για αναγνώριση της γυναικείας προσφοράς, σαν μέρα που εκφράζει τη διάθεση των γυναικών ν' αγωνιστούν για την κατάκτηση και κατοχύρωση των δικαιωμάτων τους.

Η χώρα μας μπορεί να μιλάει με περηφάνεια για ένα πλατύ και αναπτυσσόμενο γυναικείο κίνημα, στενό και αναπόσπαστο κομμάτι του λαϊκού κινήματος γιατί έχει να επιδείξει τη γυναικεία δραστηριότητα απ' το 1821. Απ' τους αγώνες κατά του τουρκικού ζυγού και της κυριαρχίας των προεστών, βλέπουμε μία σειρά από γυναίκες να στέκονται στις πρώτες γραμμές του Αγώνα, πλάι στον άνδρα, για εθνική ανεξαρτησία. Γνωστές ή Μπουμπουλίνα, ή Μαντώ Μαυρογένους, ή Μόσχω, ή Δέσπω, αλλά και οι Σουλιώτισσες και οι γυναίκες της Μάνης. Αργότερα ξεσπούν στη χώρα μας αγροτικοί αγώνες όπου η συμμετοχή της αγρότισσας σ' αυτούς είναι μικρή γιατί θρίσκει και κλεισμένη στο σπίτι, απόλυτα εξαρτημένη απ' τον άνδρα και σχεδόν αγράμματη.

Στο δεύτερο μισό του 19ου αιώνα με πρωτοπόρο την Καλλιρόη Παρέν αρχίζει ο αγώνας για τη χειραφέτηση της γυναίκας.

Η συμμετοχή της γυναίκας στην παραγωγή αρχίζει να γίνεται ουσιαστική, αλλά και η καταπίεση πλέον γι' αυτήν διπλασιάζεται. Και φτάνουμε στην εποχή της εθνικής αντίστασης όπου η συμμετοχή της γυναίκας ήταν σημαντική. Το γυναικείο κίνημα σ' αυτή τη φάση, το σφραγίζει η Ηλέκτρα Αποστόλου. Στον αγώνα αυτόν παίρνει σημαντικό μέρος η

ως τότε καθυστερημένη αγρότισσα, που μέχρι τότε δεν της έπεφτε λόγος για τη συμμετοχή της στα κοινά. Για πρώτη φορά οι Έλληνίδες απόκτησαν το δικαίωμα ψήφου. Το 1945 ή Ρόζα Ίμβριώτη και η Μαρία Σθώλου ξεκίνησαν για ένα Πανελλήνιο Γυναικείο Κίνημα. Στην περίοδο της εθνικής αντίστασης χαράσσονται πλατεία τα όρια του γυναικείου κινήματος.

Το Νοέμβριο του 1945 συγκαλείται στο Παρίσι το πρώτο παγκόσμιο συνέδριο γυναικών στο οποίο λαβαίνουν μέρος και οι Έλληνίδες. Στο τέλος του συνεδρίου δόθηκε ο παρακάτω όρκος:

«Ορκιζόμαστε να ιδρύσουμε μίο Παγκόσμιο Δημοκρατική Ομοσπονδία Γυναικών, με σκοπό να σθώσει από τη γη η εξαθλίωση στη ζωή και ο όλεθρος του πολέμου, να υπερασπίσουμε τα νομικά, οικονομικά και πολιτικά δικαιώματα των γυναικών... κλπ.»

Ετσι σε λίγες γραμμές εμφανίζεται το γυναικείο κίνημα στη χώρα, που απ' το 1974 και μετά εμφανίζεται με έντονη δραστηριότητα.

Σήμερα, η Έλληνίδα μάννα, νοικοκυρά, εργαζόμενη, επισημόνισσα, ένομήνη, αγωνίζεται για την ισοτιμία της στη δουλειά, τη ζωή, την οικογένεια, αγωνίζεται για την εδραίωση της Ειρήνης σ' όλο τον κόσμο για να ζήσουν τα παιδιά της χωρίς τα άγχος του πολέμου.

Στο φωτεινό γιορτασμό της μέρας της γυναίκας ένα πρόσθετο θάρος φορτώνεται στις πλάτες της γυναίκας, ο νόμος για τη στράτευση της. Ο νόμος αυτός που εμφανίζεται σαν ένα θήμα δήθεν ισοτιμίας της γυναίκας, ενώ για τις γυναίκες και ιδιαίτερα τις νέες κοπέλες στράτευση σημαίνει καινούργια εμπόδια στην επαγγελματική τους αποκατάσταση και εξέλιξη, εμπόδια για τη δημιουργία οικογένειας, στρέφεται αντικειμενικά ενάντια στην Ειρήνη γιατί καλλιεργεί ψυχροπολεμικό κλίμα ανάμεσα στο λαό, ενώ απ' την άλλη μεριά ουσιαστικά δικαιώματα για την ισοτιμία της γυναίκας δεν αναγνωρίζονται. Η αναγνώριση της μητρότητας σαν κοινωνικό λειτουργήμα είναι γράμμα κενό τη στιγμή που η εργαζόμενη μάννα βρίσκεται μπροστά στο δίλημα μόλις φέρνει στον κόσμο το παιδί της ή να εγκαταλείψει τη δουλειά της ή να μεγαλώσει το παιδί της...

Η αγρότισσα γυναίκα, η ήρωίδα της ελληνικής γης, πέρα απ' τα παραπάνω έχει να αντιμετωπίσει και την αναχρονιστική νοοτροπία της ίδιας της οικογένειάς της που τη θέλει σαν άνθρωπο Β' κατηγορίας...

Ας είναι λοιπόν για όλους μας η 8 Μάρτη, αφετηρία των αγώνων της γυναίκας στην ανάπτυξη της ισοτιμίας στη δουλειά, την οικογένεια, τη ζωή, για την κατάργηση και τη μη εφαρμογή του νόμου για τη στράτευση της γυναίκας.

EΛΕΝΗ ΣΦΗΚΑ

25 ΜΑΡΤΗ 1821

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ από τη 1η σελ. γωνιστές, Στρατηγοί τ' αγώνα καταφροννημένοι από τους αρχόντους του καιρού τους.

Καταφροννημένοι ή και σκοτωμένοι από τους προύχοντες της λεύτερης πιά Πατρίδας. Ο αγώνας πέτυχε, το γένος ξανάσανε από τον Τούρκο, από τον Κοτσαμπάση ΟΜΩΣ ξεστράτησε κι' ακόμα παραμένει σκλάβος του σημερινού κοτσαμπάση μόνο που τ' όνομα άλλαξε. Δεν τον λένε πια κοτσαμπάση τον λένε «εφαλαιοκράτη», το ζουμί είναι το ίδιο, ο αγώνας που ξεκίνησε το '21 και γιορτάζεται κάθε χρόνο στις 25 Μάρτη εξακολουθεί μέχρι που να σταματήσει ή εκμετάλλευση από άνθρωπο σε άνθρωπο είτε λέγεται κοτσαμπάσης είτε Τσολάκογλου, είτε κεφάλαιο. Κου-

ράγιο λοιπόν «Ραγιά» μου, άνθρωπε του μόθου, Σκλάβε της δουλειάς, κουράγιο, κανένας αγώνας δεν πήγε χαμένος ποτέ μήτε και χάθηκε. Τα θέμελα του πολύχρονου Μαντριού σου ΤΡΙΖΟΥΝ απ' τους άσταμάτητους αγώνες σου, απ' το μόχτο σου, απ' τις θυσίες σου. Έμπρός κουράγιο σκλάβε, Αμποτες να δούμε στα χρόνια μας λεύτερο έμένα έσένα, τον άνθρωπο, και τη δικαίωση τ' αγώνα.

Ίστορικό Μουσείο στην Άρτα

Από το υπουργείο Πολιτισμού έγινε δεκτή αίτηση του γνωστού Μουσικοφιλόλογου Σουλδόγου της Άρτας «Ο Σκουφάς» για την δημιουργία στην Άρτα Μόνιμου Ίστορικού Αρχείου. Η σχετική απόφαση δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Χαιρετίζουμε το γεγονός αυτό σαν εξαιρετικό απόκτημα της Άρτας και της Ηπείρου γενικότερα. Εύχόμαστε την ευόδωση του σκοπού του και την διεύρυνσή του σε πανηπειρωτική κλίμακα.

Κατά μεγάλο μέρος στη προσπάθεια δοθήκη ο Γενικός Διευθυντής των Αρχείων του Κράτους συμπατριώτης μας κ. Διαμάντης.

Η εφημερίδα μας προσπαθώντας να συγκεντρώσει στοιχεία για την ιστορία του χωριού μας, παλιά και καινούργια, ζητά την βοήθεια όλων των πατριωτών που αγαπούν το χωριό.

Ετσι, παρακαλεί τον Πρόεδρο και τον Γραμματέα της Κοινότητας, καθώς και τον Παππά να θέσει στη διάθεση του «ΑΡΑΧΘΟΥ» ότι στοιχείο νομίζει ότι έχει κάποια τοπική ιστορική αξία.

Παρακαλεί τον καθένα να δώσει σε πρωτότυπο αντίγραφο ή φωτοτυπία, ή χειρόγραφο παλαιότερο έχει, όπως διαθήκες, συμβόλαια, επιστολές κ.λπ.

Ετσι, θα γίνει δυνατό να συγκεντρωθούν στοιχεία και να γραφεί η τοπική μας ιστορία.

«ΑΡΑΧΘΟΣ»

ΑΦΕΤΗΡΙΑ ΠΡΟΟΔΟΥ

Έν "Αρτεϊ τῇ 20.2.1978
Ἀγαπητὲ Χρῆστο,
(Σ.Σ. : Ἀπευθύνεται στὸν
ὕπευθυνο συντάξεως).

Σὰς ἀποστέλλω ἐσωκλειστῶς
μερικὲς ἀναμνήσεις μου ἀπὸ τῇ
μεγάλῃ ἐξόρμησιν γιὰ τὴν κα-
τασκευὴ τοῦ αὐτοκινητοδρόμου
ἀπὸ Δίστρατον εἰς Κεντρικόν,
τὶς ὁποῖες κλείνω μὲ μερικὰς
σχέψεις πού ἀφοροῦν καὶ τὸ σῆ-
μερα καὶ παρακαλῶ νὰ δημο-
σιεύσῃτε εἰς τὴν ἐφημερίδα «Ὁ
Ἀραχθός», ἐὰν τοῦτο κρίνετε
καὶ σεῖς ἐνδιαφέρον.

Ἐπιθυμῶ ὅμως, ἐὰν δημοσι-
ευθῇ, νὰ δημοσιευθῇ χωρὶς
περιχομένη, ὁλόκληρο
τὸ κείμενον, σὲ μιὰ ἐνότητα, ἄλ-
λως χάνει ἡ ὅλη δομὴ του.

Εὐχὰς εἰς τὴν οἰκογένειάν
σας.

Εὐχαριστῶ

Μετ' ἐνθέρμων εὐχῶν
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΗΜ. ΚΙΤΣΟΣ
Ἱερεὺς

ΑΦΕΤΗΡΙΑ ΠΡΟΟΔΟΥ

Ἐνὼ ταξιδεύαμε ἀπὸ τὴν
Ἄρτα στὸ χωριὸ καὶ τὸ αὐτο-
κίνητο τῆς συγκοινωνίας κατη-
φόριζε ἀπὸ τὸ Δίστρατο στὸ
Κεντρικόν, κυλώντας τότε ἐπὰν-
ω στ' ἀχνάρια τοῦ παλαιοῦ,
τοῦ θατοῦ δρόμου καὶ τότε ἀ-
φήνοντάς τον ἀπὸ τῇ μιᾷ ἢ τὴν
ἄλλῃ πλευρά, ἀθελά μου ὁ
νοῦς, καθώς ἔβλεπα γύρω, γύ-
ρισε πρὸς τὰ παλιά. Τότε πού
δὲν ὑπῆρχε συγκοινωνία γιὰ τὰ
χωριά μας καὶ ὅλα τὰ Τζου-
μερκοχώρια ἐπικοινωνοῦσαν μὲ
τὴν Ἄρτα πεζῇ ἀπὸ τὸ μόνο
θατὸ δρόμο πού ὑπῆρχε τότε.

Ὁλόκληρα καραθάνια ἀπὸ
ζῶα τὸν ὄργωναν νύχτα μέρα,
πού οἱ ἀκούραστοι «ἀγωγιά-
τες» μας ἀψιφώνοντας τ' ἀγριο-
καίρια, τίς θροχές, τὰ κρύα
τοῦ χειμῶνα καὶ τοῦ καλοκαί-
ριου τὴν ἀπνοία, τὴ ζέστη, τὸν
ἰδρώτα προσπαθοῦσαν νὰ ἐξυ-
πηρετήσουν τίς ἀνάγκες τῶν
χωριῶν — τότε πού τὰ χωριά
αὐτὰ ἔσφιζαν ἀπὸ ζῶη — γιὰτὶ
δὲν εἶχε ἀρχίσει ἀκόμη ἡ φυ-
γὴ πρὸς τίς πόλεις, πράγμα
πού ἐγίνε ἀργότερα. Κι' ὅμως
κατόρθωναν νὰ φέρουν γιὰ τὸν
καθένα κάτι πού εἶχε ἀνάγκη,
ἀρχίζοντας ἀπὸ τὰ πιὸ ἀπα-
ραίτητα. Δὲν ὑπῆρχαν τότε με-
γάλεις ἀπαιτήσεις. Δὲν ὑπῆρχε
τρόπος, παρὰ τὴν πάντοτε κα-
λὴ θέλησιν τῶν «ἀγωγιατῶν», νὰ
μεταφερθοῦν περισσότερα πρά-
γματα. Τὶ νὰ πρωτοφόρτωνε
κανεὶς πᾶνω στὰ λίγα ζῶα, ἐ-
ὰν σκεφθοῦμε ὅτι καὶ σήμερα,
πού οἱ μεταφορὲς γίνονται μὲ
αὐτοκίνητα, θαροφορτωμένον
φθάνουν πάντοτε στὸ κάθε χω-
ριὸ ὅλες οἱ ἀνάγκες δὲν καλύ-
πτονται.

Μιά τέτοια συγκοινωνιακὴ
κατάστασι δὲν ἄφηνε περιώ-
ρια γιὰ ἄλλη πρόοδο. Ἀλοίμο-
νο σ' ἐκείνον πού θὰ ἀρρώσται
νε τότε! Πόσο δύσκολο ἦταν
νὰ τοῦ φέρουν γιατρό, γιὰ νὰ
ἀναφερθοῦμε ἐνδεικτικὰ μόνο
σ' αὐτό. Πέραν τῆς ἀπαιτουμέ-
νης δαπάνης, μὲ τὶ μεταφορικὰ
μέσα νὰ ἐφθάνε ὁ γιατρός γιὰ
νὰ προλάβει τὸν ἀσθενῆ τὴν
ᾠρα πού χτυποῦσε τὴν πόρτα
ἐπίμονα ὁ θάνατος;

Καὶ προχωρώντας ἡ μνήμη
μου στὰ παλιά στέκεται ἀδύνα-
μη νὰ μπορέσει νὰ μετρήσει
πόσα χρόνια πέρασαν, χρόνια

πού ἄφηναν πίσω τους πάντα
τὴν ἴδια σχεδὸν κατάστασι.
Ξεκάθαρα ὅμως ζωντανεῖται τὰ
χρόνια πού ἦρθαν μετὰ τὴν ἀ-
πελευθέρωσιν ἀπὸ τοὺς Γερμα-
νοῖταλους, τότε πού, κάτω ἀπὸ
τὴ σκληρὴ πίεσιν ἀνάγκης, οἱ
Τζουμερκιῶτες ἀποφάσισαν μόν-
οι τοὺς νὰ λύσουν τὸ συγκοι-
νωσιακὸ τους πρόβλημα.

Κοντεύουν νὰ συμπληρωθοῦν
30 χρόνια ἀπὸ τότε.

Ἀνεπανάληπτη καὶ ἱστορικὴ
θὰ μείνει ἡ ἡμέρα τῆς 4ης Ἰ-
ουλίου 1949 γιὰ τὴ μεγάλη ἀ-
πόφασι τῶν Τζουμερκιωτῶν,
τὴν γενικὴ κινητοποίηση, τὴν
ὁρμή, τὴν ἀποφασιστικότητά,
τὴν ὁμοφωνία πλῆθους ἀνθρώ-
πων τῆς περιοχῆς κάθε ἡλικί-
ας καὶ φύλου, ἀπὸ τὸ Γραικι-
κόν, Ρωμανόν, Μακρύκαμπο, Ρά-
μια, Κρυονέρι Ναζαίου, Βαθύ-
καμπο, Φτέρη, Λαγγάδια, Τρα-
πεζάκι Σκούπα καὶ Ροδαυγί,
πού σύσσωμοι μὲ μιὰ ψυχὴ συγ-
κεντρώθηκαν ὅλοι μαζί στὸ Δί-
στρατο ἐκεῖνο τὸ πρωῒν μὲ
σκαμπάνια, φτιάκια, θιαριές καὶ
λοστάρια στὰ χέρια καὶ χωρὶς
καμμιά ἀπολύτως οἰκονομικὴ
καὶ τεχνικὴ βοήθεια. Μὲ τὰ
πρωτόγονα αὐτὰ μέσα ἄρχισαν
τὴν διάνοιξιν καὶ τὴν κατασκευὴν
τοῦ αὐτοκινητοδρόμου ἀπὸ τὸ
Δίστρατο καὶ πέρα, γιὰ νὰ συν-
δέσουν τὰ χωριά τῶν συγκοι-
νωσιακῶς μὲ τὴν Ἄρτα, μὲ
τὴν Ἑλλάδα, μὲ ὅλο τὸν κό-
σμο κατ' ἐπέκτασιν.

Κι' ἐνὼ ὁ ἰδρώτας τῶν ἔβρε-
χε τὸ νεοσκαμμένο δρόμο, πό-
τιζαν ἀπ' αὐτὸν τὴν ἐλπίδα γιὰ
ἕνα καλλίτερο μέλλον, ξεκινού-
σαν ἀπὸ τὴν ἀφετηρία γιὰ τὴν
πρόοδο καὶ τὴν προκοπή.

Ὁ ἐνθουσιασμὸς καὶ ἡ θέ-
λησι παραμέρισαν δυσκολίες
φυσικῆς, τεχνικῆς, οἰκονομικῆς
καὶ τίς ἐπόμενες μέρες ὁ δρό-
μος προχωροῦσε μὲ ταχύ ρυθ-
μό. Δούλευε ὁ καθένας χωρι-
στά, κι' ὅλοι μαζί γιὰ τὸ σύ-
νολο, γιὰ τὴν βελτίωσιν τῶν
συνθηκῶν τῆς ζωῆς μιᾶς ὁλό-
κληρης περιοχῆς.

Νὰ τί ἔγραφε μιὰ ἀνταπό-
κρισι πού δημοσιεύτηκε στὴν
ἐφημερίδα «Βραδυνή» στὸ φύλ-
λο τῆς 3ης Αὐγούστου 1949 :

«... Ἀφήνομε τὴν Ἄρτα
καὶ προχωροῦμε μὲ τὸ αὐτο-
κίνητο κατὰ μήκος τοῦ Ἀράχ-
θου πρὸς τὰ Τζουμερκα. Τὸ ἔ-
να μετὰ τὸ ἄλλο ἐγκαταλεί-
πομε τὰ διάφορα χωριά πού
βρίσκονται στὸ δρόμο μας. Ἡ
συγκοινωνία μετὰ τοῦ σπου-
δαίου ἀστικοῦ κέντρου τοῦ νο-
μοῦ Ἀρτης καὶ τῶν διαφόρων
χωριῶν ἐξυπηρετεῖται δι' αὐ-
τοκινήτων τῆς Σ.Π.Α. καὶ τῆς
Υ.Ε.Κ.Α. Κατάλληλος δρόμος
διὰ τὴν διέλευσιν αὐτοκινήτου
ὀφίσταται διὰ μέσου δυσβάτων
καὶ ἀποκρήμνων λόφων καὶ ρά-
χων μέχρι τῆς θέσεως Παπα-
χρήστου στὸ χωριὸ Πιστιανὰ
(σημ. νῦν Δίστρατο).

Πέραν αὐτοῦ πλῆθος χωρι-
ῶν ἐξυπηρετεῖται μόνον δι' ἐ-
νὸς ἡμιονικοῦ δρόμου καὶ δια-
φόρων μονοπατιῶν.

Ἐγκαταλείψαμε τὸ αὐτοκίνη-
το καὶ προχωροῦμε πεζῇ, φορ-
τωμένοι τὰς ἀποσκευὰς μας,
διὰ νὰ φθάσωμε στὸ χωριὸ Νη-
σίτσα. Παρατηροῦμεν ὅμως ὅ-
τι συνέχεια ὁ δρόμος εἶναι κα-
τάλληλος διὰ τὴν διέλευσιν αὐ-
τοκινήτων. Σὲ μικρὴ ἀπόστασι
διακρίνομε ἕνα συνεργεῖο ἐρ-
γατῶν ἀκροβολισμένων μὲ σκα-
πάνες καὶ φτιάκια κατὰ μήκος
τοῦ δρόμου. Σκάθουν καὶ ἱ-
σοπεδώνουν τὴν διάβασι αὐτῇ.
Πιὸ πέρα διακρίνεται ἄλλο
συνεργεῖο καὶ ἀκόμη πιὸ ἐμ-
πρὸς ἄλλο, περὶ τοὺς 200 ἐρ-
γάτες συνολικῶς.

Πρόκειται περὶ τῶν κατοί-
κων τῶν πέριξ χωριῶν, οἱ ὁ-
ποῖοι ἔχουν ἐγκαταλείψει τὰς
ἐργασίας τῶν στὰ χωράφια καὶ
ἔχουν κατεβῇ ὁμαδικῶς στὴ
δουλειὰ γιὰ τὸ κοινὸ συμφέρον.
Ἀπορεῖ κανεὶς γιὰ τὸν ζῆλο
καὶ τὴν ἔντασι τῆς ἐργασίας,
πού τοὺς διακρίνει. Νομίζετε
ὅτι συναγωνίζονται μετὰ τῶν.
Μὰς προκαλεῖ ἐκπληξίαν ὅταν
μαθαίνουμε ὅτι δὲν πρόκειται
περὶ μισθωτῶν ἐργατῶν, ἀλλὰ
περὶ χωρικῶν, οἱ ὅποιοι ἐθε-
λοντικῶς καὶ χωρὶς νὰ ἔχουν
ἀπαίτησιν ἀμοιβῆς, κατήλθον
στὸ δρόμο μὲ τὴν ἀποφασιστι-
κότητα καὶ τὴν ἐργατικότητα
πού τοὺς διακρίνει. Εἶναι ἡ ἐ-
ποχὴ πού οἱ ἀγρότες αὐτοὶ ἔ-
χουν πολλὰς καὶ διάφορας ἀ-
σχολίες στὰ χωράφια τους
(σκαλίσματα, βοτανίσματα, πο-
τίσματα κ.λπ.). Ἀλλὰ γιὰ τὸ
κοινὸν συμφέρον παραμελοῦν
τὸ ἀτομικόν. Οἱ ἄνθρωποι αὐ-
τοὶ ὁρμώμενοι ἀπὸ τὴν ἀνάγκη
τῆς ἐξυπηρετήσεως τῶν καὶ διὰ
τῆς ἰδιωτικῆς τῶν πρωτοβουλί-
ας ἐπιτελοῦν σπουδαῖον ἔργον,
διὰ τὸ ὅποιον τὸ Κράτος θὰ ἔ-
πρεπε νὰ διαθέσῃ τεράστια κον-
δύλια, πράγμα ὅπερ ὑπὸ τὰς
παρούσας συνθήκας εἶναι δύσ-
κολον.

Οἱ ἀγρότες μας λοιπόν, χω-
ρὶς τὴν ἐποπτεία ἐδικῶν καὶ
τεχνικῶν, κατασκευάζουν δρό-
μο πλάτους τριῶν καὶ πλέον
μέτρων. Κατασκευάζουν γέφυ-
ρες, τοίχους στηρίξεως, κόθουν
δένδρα, ἀκόμη δὲ καὶ χαράσ-
σουν οἱ ἴδιοι ὠρισμένα σημεῖα.
Γιὰ ὅλα αὐτὰ χρησιμοποιοῦν
μέσα καὶ ὕλικά πού προμηθεύ-
ονται ἀπὸ τὴν ἴδια περιοχὴ (κὸ
θουν κορμούς δέντρων διὰ τὰς
γεφύρας, μεταφέρουν πέτρες
κ.λπ.). Ὅπως πληροφοροῦμε-
θα ἔχουν μιὰ ἐβδομάδα πού
ἄρχισαν τὸ πολῦτιμον, ἀπαραί-
τητον καὶ ἀξιώπαινον αὐτὸ ἔρ-
γον τῶν καὶ ἤδη ἔχουν διανοί-
ξει δρόμον 5 χιλιομέτρων, ἔρ-
γον τεράστιον, μὲ τὰ πρωτό-
γονα μέσα πού χρησιμοποιοῦν
καὶ τὰς συνθήκας καὶ δυσχε-
ρεῖας πού ἀντιμετωπίζουν.

Γράφει: Ὁ Παπα - Κίτσος

Οἱ χωρικοὶ τῆς ὑπαίθρου, ἐ-
νωμένοι σὰν ἕνας ἄνθρωπος,
καταβάλλουν τεράστιες προ-
σπάθειες ἀνευ οὐδεμιᾶς ἐνι-
σχύσεως ἢ ἐπιχορηγήσεως ὑπὸ
τοῦ Κράτους διὰ τὴν ἐπιτέλε-
σιν τοῦ σπουδαίου αὐτοῦ ἔργου.
Ὁ ἐνθουσιασμὸς εἶναι ἀπερί-
γραπτος. Οὐδεὶς ὑπολογίζει
κόπους καὶ θυσίας.

Νὰ πῶς ἕνας λεβέντης Νη-
σισιώτης, ὁ Ν. Κίτσος, ἐκφρά-
ζει τὸν ἐνθουσιασμὸ τῶν χωρι-
κῶν μὲ δυὸ τετράστιχα (ση-
μείωσις : τὰ τετράστιχα ἦταν
τέσσερα) γραμμένα ἐπάνω σὲ
πινακίδες, πού καθὼς προχωρεῖ
κανεὶς πρὸς τὰ πάνω, διακρί-
νει στηριγμένους μὲ ἕνα πᾶσα-
λο στὴν ἄκρην τοῦ δρόμου :

«Ε Γ Ε Ρ Θ Η Τ Ε»

Τζουμερκιῶτες ἐγερθῆτε
ὅλοι κι' ὅλες μιὰ πνοὴ
ἂν ποθῆτε γιὰ νὰ δῆτε
πλοῦτη καὶ καλὴ ζωὴ.

Τὰ σκαμπάνια καὶ τὰ φτιάκια
ὅλοι πάρτε τα στὸν ὄμο
μὴ τὸ παίρνετε ἀγγάρια
γιὰ νὰ φτιάσωμε τὸ δρόμο.

Θὰ περάσ' ἀπὸ τὴ Φτέρη
στὰ Πολύταινα θὰ μῆθ
καὶ μετ' ἀπ' τὸ Κρυονέρι
πρὸς τὴ Ράμια θὰ διαθῇ

Σεῖς Ἀρχεὲς συγκινήθητε
ἀπ' τὴν τόση μας ὁρμῇ,
βοηθήστ' ὅσο μπορεῖτε
πρέπ' ὁ δρόμος νὰ γενῇ

Τὸ θέμα τῶν συζητήσεων
πού ἀπασχολεῖ τίς οἰκογένει-
ες καὶ τοὺς χωρικοὺς εἶναι ὁ
δρόμος. Κάθε μέρα δουλεύουν
στὸ δρόμο σκληρὰ γυναῖκες
καὶ ἄνδρες, μὲ ἀκατάβλητη δύ-
ναμι καὶ ἀποφασιστικότητα. Οἱ
χωρικοὶ ἔχουν αποφασίσει νὰ
περάσουν τὸ δρόμο μέσα ἀπὸ
τὰ χωριά τους. Ἡ ἀπόφασίς
τους εἶναι νὰ περάσῃ ἀπὸ ὅλα
τὰ χωριά πού θρίσκονται κατὰ
σειρὰν μέχρι τὸ Μέτσοδο (Πε-
στιανὰ, Νησίτσα, Ράμια, Ἀγ-
ναντα, Πράμαντα κ.λπ.).

Τόση ὑπῆρξεν ἡ ὁρμὴ καὶ
ἡ ἀποφασιστικότης, ὥστε ἐκδη-
λώθηκε αὐθόρμητος ἀλληλεγ-
γὴ καὶ μετὰ τῶν ἄλλων χω-
ριῶν, τὰ ὅποια ἀνέλαθαν μὲ
προσωπικὴ ἐργασία νὰ συνεχί-
σουν τὴν κατασκευὴ τοῦ δρό-
μου. Αἱ ἀρχαὶ τοῦ Νομοῦ ἐπι-
σκέφθησαν τὸν δρόμο καὶ ἐμει-
ναν ἐκπληκτοὶ ἀπὸ τὴν πρωτο-
βουλίαν αὐτὴν τῶν χωρικῶν. Ὁ
Νομάρχης ἐξέφρασε τὸν ἐνθου-
σιασμὸν του, λέγοντας ὅτι γιὰ
πρῶτη φορὰ στὴν Ἑλλάδα πα-
ρατηρεῖται τέτοιο γεγονός. Αἱ
ἀρχαὶ ὑπεσχέθησαν ὅτι θὰ ἐνι-
σχύσουν τὴν προσπάθειαν αὐτὴν
τῶν κατοίκων τῆς ὑπαίθρου.

Δὲν θέλουν καὶ πολλὰ πρά-
γματα οἱ χωρικοὶ : Μιὰ μηχαν-
ὴ ἐκσκαφῆς καὶ ἕναν μηχανι-
κὸ γιὰ τὴ χάραξι. Ὁ μηχανι-
κὸς τῆς χάραξεως ἐστάλη. Ἀ-
παραίτητος ὅμως εἶναι καὶ ἡ
μηχανὴ ἐκσκαφῆς. Ἀλλὰ ἂν
διατεθοῦν καὶ ὠρισμένες πι-
στώσεις, τότε ἡ ἀνακούφισις
καὶ ἡ εὐχαρίστησις τῶν χωρι-
κῶν θὰ εἶναι τεραστία. Εἶναι

ἀπαραίτητος ἡ ἐνίσχυσις αὐτῇ
καὶ ἐπιβάλλεται νὰ ἐκδηλωθῇ
τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἀρμοδίων τῇ
στιγμῇ πού οἱ φτωχοὶ αὐτοὶ
ἄνθρωποι ἐπιτελοῦν τὰ ὅσα ἐ-
πιτελοῦν μὲ ἀκατάβλητο ζῆλο
καὶ ἐνθουσιασμό.

Ὅχι μόνον ὁ μηχανικὸς στάλ-
θηκε ἀπὸ τίς ἀρχές, ἀλλὰ καὶ
μπολτόζα γιὰ τὴν ἐκσκαφὴ καὶ
διάνοιξιν τοῦ δρόμου. Μετὰ ἀ-
πὸ αὐτὰ ἐπακολούθησε καὶ οἰ-
κονομικὴ ἀρωγὴ.

Ὅλα αὐτὰ ἔδωκαν χαρὰ
καὶ συγκίνηση ἔδωκαν δύναμιν
καὶ αἰσιοδοξίαν στοὺς ἐθελον-
τὲς ἐργάτες. Εἶδαν μὲ τὰ μά-
τια τῆς φαντασίας τῶν ἀπὸ ἐ-
κείνη τὴ στιγμὴ τὸ αὐτοκίνητο
νὰ κυλάει στοὺς δρόμους τοῦ
χωριοῦ τῶν, προγεύτηκαν τὴν
ἀλλαγὴ τῆς ζωῆς, ἔζησαν τὸ
μέλλον, ἐνοιῶσαν ἀνακούφισιν,
ἄκουσαν τὴ θαυιὰ ἀνάσα τῆς
ἐλπίδος τοῦ πληθυσμοῦ
τῶν Τζουμερκῶν.

Οἱ ἐθελοντὲς ἐργάτες δὲν ἦ-
ταν πλέον μόνον, εἶχαν συνδε-
θῇ μὲ τὸ Κράτος καὶ μὲ πε-
ρισσότερη ὀρεξὴ ρίχτηκαν στὴ
δουλειὰ.

Καὶ ἐνῶ ὅλα πηγαινάν καλὰ,
ξαφνικὰ στὸν ὁρίζοντα τῆς αἰ-
σιοδοξίας φάνηκαν τὰ πρῶτα
σύμνεφα τῆς ἀπαισιοδοξίας.

Ἡ μπολτόζα πού μὲ ἀγκο-
μαχητὸ καὶ μανία ἐσκαβε καὶ
ἐσπαρχνε τὰ χώματα καὶ ἄφη-
νε πίσω τῆς τὸ νεοσκαμμένο
δρόμο, σὰν νὰ φοβήθηκε, ἀνέ-
κοψε τὴν προέλασιν, καὶ γύρι-
σε πίσω καὶ ἀναπολόγητη ἐγ-
κατέλειψε τὸ ἔργο καὶ ἔφυγε!
Τὶ εἶχε συμβεῖ;

Νεώτερη ἀπόφασι τῶν ἀρ-
χῶν ἔλεγε ὅτι ὁ δρόμος πρὸς
τὰ Τζουμερκα θὰ περάσῃ ἀπὸ
τὴν Ἀνεμορράχη, τὴν Καλλο-
νὴ, τὴν Κυψέλη, τὴ Ράμια κ.λπ.
καὶ συνεπῶς θὰ σταματοῦσαν
οἱ ἐργασίες στὸ δρόμο πού ἐ-
θελοντικὰ κατασκευάζονταν.
Νὰ γιὰτὶ ἔφυγε ἡ μπολτόζα.

Πάλι ἔμειναν μόνον οἱ ἐθε-
λοντὲς ἐργάτες νὰ συνεχίσουν
τὸ ἔργο χωρὶς οἰκονομικὴ ἀ-
ρωγὴ, χωρὶς μηχανικὸ ἐξοπλι-
σμό. Μόνον, ἀλλὰ ἀποφασισμέ-
νοι νὰ συνεχίσουν μὲ περισσό-
τερη δύναμιν καὶ αὐτοπεποίθη-
σιν. Εἶπαν ὁμόφωνα ὅχι. Δὲν
πρέπει νὰ μείνουν ἄλλο τὰ χω-
ριά τους στὴν καταδίκη, στὴν
ἀπομόνωσιν καὶ στὸ μαρτύριο
τῆς πεζοπορείας.

Ἀρπαξάν καὶ πάλι τὰ πρω-
τόγονα μέσα καὶ ἄρχισαν νὰ
σκάθουν τοὺς θράχους, νὰ ἀ-
ναποδογυρίζουν τοὺς ὀγκολί-
θους καὶ νὰ ἱσοπεδώνουν τὸ ἐ-
δαφος ἀνοίγοντας τὸ δρόμο, ἐ-
νῶ μὲ πίκρα τὸ παράπονον γιὰ
τὴν ἐγκατάλειψιν ἔβγαίνε τρα-
θηχτὸ καὶ ἀδιάκοπο ἀπὸ τὰ
χείλη τους. Ὅχι γιὰτὶ καὶ τ'
ἄλλα χωριά δὲν τὸ εἶχαν τὸ
δικαίωμα νὰ συνδεθοῦν συγκοι-
νωτικὰ μὲ τὴν Ἄρτα, ἀλλὰ γιὰ-
τὶ ἡ ἀπόφασις ἐδικαίωνε μόνον
τὴν μιὰ πλευρά, τὸν ἐπάνω δρό-
μο, καὶ κατεδίκαζε τὴν ἄλλη,
τὸν κάτω δρόμο. Παράπονον
πού ἀκούστηκε σὰν θρήνος ἀπὸ
τὸ στόμα τῆς Νησιώτας, σὰν ἕ-
νας μεγάλος πόνος πού ἐσφιγ-
γε τὰ στήθια τῆς καὶ τέλος

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ στὴ 4ῃ σελ.

Σημ. Σύνταξης:

Παρακαλοῦμε τοὺς φίλους καὶ συμπατριῶτες, τὰ
γράμματα πού στέλνουν γιὰ δημοσίευσιν, νὰ εἶναι στὴν δη-
μοτικὴ γλῶσσα, διαφορετικὰ ἢ δὲν θὰ δημοσιεῦνται ἢ
θὰ μᾶς ἀναγκάζουν νὰ τὰ διορθώσουμε ἐμεῖς.

ΑΦΕΤΗΡΙΑ ΠΡΟΟΔΟΥ

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ απ' τη σελίδα 3)
σάν ένα ξεχειλίσμα έλπίδας δ-
τι ή μπόρα θά περάσει και θ'

άνατείλει πάλι ό ήλιος της χα-
ράς. Κι' ήταν τά λόγια της αυ-
τά :

«ΝΗΣΙΣΤΑ ΜΟΥ»

Νησίστα μου περήφανη χωριό με ιστορία
σε σένα επιβάλλανε αυτή την τιμωρία;
'Εσύ που σ' όλους σκόρπιζες το γέλιο, τη χαρά,
ήρθε καιρός και σέβανε να σ' εύρη συμφορά;
Ποιός ή αιτία νάτανε, ποιά νάταν το νάτι;
Ποιός τάχα να σε θάσκανε με το κακό ου μάτι;
Ποιός τάχα να έμιοσε την τόση λευτεριά σου;
Νάσαι κανένας γύρω σου, από τη γειτονιά σου;
Μήπως έχθρος ή φίλος σου, μήπως κανείς μεγάλος,
Σφραγισοφύλαξ ή Γραφιάς, ή και κανένας άλλος,
ή Βουλευτής κι' ανώτερος, κι' ακόμα παραπάνω
να μάθω να φυλάγωμαι να ξέρω τί να κάνω;
Γιατί να ήθελίσανε να σ' έχουνε αιώνια
σάν σε σκλαβιά απόμερα, μέσα στην καταφρόνια;
Γιατί να σου τον παίρνουνε το δρόμο που ως τώρα,
μέσ' απ' τα χρόνια τα παλιά συνέδεε τη χώρα;
Ποιός νάσαι ό υπεύθυνος, ποιά νάσαι ή αιτία
γι' αυτή την καταδίκη σου, γι' αυτή την τιμωρία;
— "Οποιος και νάσαι, μάθε το, μία μέρα θά πιστέψω,
πως δεν την έκανε καλά αυτή έδω τη σκέψη.
Και σ' Νησίστα μου γλυκειά, διόλου μη φοβάσαι,
στη θέση πουσουν μία φορά εκεί και τώρα θάσαι,
το δικίο είν' αδύνατο κανείς να σου το πάρη,
αυτό πρέπει να μάθουνε, να πάρουνε χαμπάρι.
Μάθε Νησίστα γρήγορα τα πράγματα θ' αλλάξουν,
τα σχέδια εκείνων σε λίγο θά θουλιάξουν
και τα λεφτά που πήρανε πάλι θά μάς τα δώσουν
χωρίς να τους κακοφανή, χωρίς καν να θυμώσουν,
γιατί το δρόμο δεν μπορεί κανείς να σταμάτηση,
μέχρι που τ' αυτοκίνητο θάρθη να τον πατήσει.
Γι' αυτόν τον δρόμο ήτανε τα χρήματ' έγκριμένα,
ή πίστωσης που δόθηκε ήτανε για σένα.
Τά σύννεφα θά σκορπισθούν θά λάμψ' ό ουρανός
κι' απ' τη σκιά ό ήλιος θά βγή πιδ λαμπερός.
Προχώρα πάντοτε μπροστά, ως πήγαινες ως τώρα,
μη σε δειλιάζουν τα στοιχειά, μη σε πτοή ή μπόρα.
(Νησίστα Αύγουστος 1949)

"Ενας αγώνας άρχισε από
τότε ανάμεσα στον κάτω και
στον επάνω δρόμο με αποτέλε-
σμα να δικαιώνεται τότε ό έ-
νας τότε ό άλλος.

Και πάλι δόθηκαν πιστώσεις
για τον κάτω δρόμο που ως
τότε συνεχίζονταν χωρίς δια-
κοπή, έθελοντικά, ενώ στον έ-
πάνω σημειώθηκε μία προσω-
ρινή παύση των εργασιών.

Στο διάστημα αυτό θρήκε
την ευκαιρία ό ποιητής, πάνω
στον ένθουσιασμό του, να θρι-
αμβολογήσει :

«ΜΟΝΟ ΜΕ ΑΕΡΟΠΛΑΝΟ»

α. Τους κυρίευσε ό τρόμος
τους επάνω που ό δρόμος
Κι' όπως μάς πληροφορούν
τρέχουν και δε σταματούν,
κάνουνε 'Επιτροπές
και ζητούν απ' τις άρχες
λίγη έλεημοσύνη!
Τι κακό τους έχει γίνει!!
- Πλήν είν' μάταιος ό κόπος
δεν εύρίσκεται ό τρόπος.
Μά δεν χάνουν τον καιρό,
ένα κι' ένα κάνουν δυό,
στά 'Ιωάννινα πηγαίνουν
αεροπλάνου επιβαίνουν
πιδ νωρίτερα να πάνε
στην 'Αθήνα προσπαθάνε.

Μπαίνουν σε πολλά γραφεία
μέχρι και στα 'Υπουργεία.
"Εξοδα που πάν χαμένα!!!
Τάβρανε και κεί θρεγμένα.
Στους παλιούς των φίλους
πήγαν,

δπως πήγαν έτσι φύγαν,
μ' ένα στόμα απαντούν,
ναί, το θέλουν, δεν μπορούν,
ούτ' έλπίδα να τους δώσουν
πως ποτέ θά κατορθώσουν
κάτι να τους βοηθήσουν
δσο και αν το θελήσουν.
-Τα παλιά δεν πιάνουν τώ-
πέρασε αυτή ή ώρα

όλοι πήρανε χαμπάρι,
τα λεφτά πούχουμε πάρει,
είχανε χορηγηθή
κι' απ' το Κράτος έγκριση
για το δρόμο Πιστιανά,
Νησίστα, Ράμια, Λεπιανά...
Είναι το κακό μεγάλο..
Νά σάς πούμε κάτι άλλο;

β. Έχει πλέον σταματήσει
κι' από κάτω θά άρχισω.
"Οποιος 'Ιδρωτα άρπάξει
τ' άλλουνο, τονε δικάζει
ό Θεός, που κεί ψηλά
δεν τά δέχεται αυτά,
κι' έχει πη το «δ' μισείς
σύ, έτέρω μη ποιεΐς».
Τώρα πάτε στο καλό,
άν και είναι σοβαρό,
θέλουμε να μη λυπησθε
πάντα φίλοι μας να είσθε...
'Επιστρέφουν δώθε πάλι
με σκυμμένο το κεφάλι,
χωρίς να φέρουν υποσχέσεις
απ' τους φίλους με τις θέ-
σεις,
κι' άρχισαν να τους μισούνε
να μη θέλουν να τους δοϋνε.
'Η υπόθεσ' έχει θάρος,
μά δε χάνουν τα θάρρος.
Σχεδιάζουν τώρα άλλα
κατορθώματα μεγάλα.
"Εχουνε μυαλό αλλάζει
δεν το θέλουν το άμάξι,
πότε λάσπες, πότε σκόνη
πάντοτε θά τους λερώνη.
Τόχουνε πιδ αποφασίσει.
Ποιός μπορεί να έμποδίσω,
να πετάξουν ως πτηνόν
πάνω εις τον ουρανόν;
Κι' έτσι θέβαινα με πτήσι
θρέθηκ' ή μεγάλη λύσι.
-Φαίνεται' έχει γεννηθεί
νέος Δαίδαλος στη γή.
Ρίχνουμε λοιπόν τον πλάνο
πως μπορούν μ' αεροπλάνο
πιδ έξής να ταξιδεύουν
δίχως πιδ να κινδυνεύουν
απ' τη λάσπη και τη σκόνη
που τά ρούχα τους λερώνει.

γ. "Εχει πιδ λυθη ό κόμπος.
Νά! ακούγεται ό θόμβος...
...
Είν' αυτά λοιπόν τα νέα
στά Τζουμέρκα τελευταία.
(Νησίστα Αύγουστος 1949)

Τό αποτέλεσμα ήταν να γί-
νει και ό ένας και ό άλλος
δρόμος και ν' απολαμβάνουμε
σήμερα όλοι όσοι διαμένουμε
ή καταγόμεθα από κεί τά ά-
γαθά του την έξυπνέτηση, τον
πολιτισμό.

Μέχρις έδω έφθασαν οι ά-
ναμνήσεις μου κι' έπειτα άφη-
σα τη σκέψη μου να προχω-
ρήσει σε συλλογισμούς. Συλλο-
γίστηκα πως όσα θυμήθηκα ά-
ποτελούν ένα γεγονός που δεν
πρέπει να ξεχαστεί και που
σφυρηλατήθηκε πάνω στην ά-
δάμαστη θέληση, την αποφασι-
στικότητα και την ένότητα. 'Αλ-
λά αυτή τη θαυμαστή όμοφω-
νία και τό αποτέλεσμα που έ-
πέτυχε, δεν πρέπει να τη χαρα-
κτηρήσουμε μόνο σαν ένα γε-
γονός, όσο μεγάλο κι' αν εί-
ναι, αλλά κάτι παραπάνω, σαν
γεγονός που φανερώνει πρώ-
τον πως και ό παλαιότερος ό-
ρεινός πληθυσμός της περιο-
χής μας έδειχνε, και μάλιστα
έμπράκτως, μεγάλο ενδιαφέ-
ρον για τα κοινά και για τη
βελτίωση των όρων ζωής και
αν διέθετε τα σημερινά μέσα
θά είχε προσφέρει περισσότε-
ρα χάρις στις πλούσιες και
πνηγίες άρετές του και τη συν-
εργασία και δεύτερον, το γε-
γονός αυτό είναι εκείνο που
θά προβληματίζει τους νεώτε-
ρους. "Εχοντάς το σαν ένα
δείκτη πορείας μπροστά στα
δύσκολα προβλήματα πολύ χρή-
σιμο όχι μόνο για σήμερα, άλ-
λά για όλες τις έποχές, για
τις μικρές ή μεγάλες προσπά-
θειες, για την έπιτυχία κάθε
άνοδικού σκοπού.

Για να προχωρήσει μπροστά
ένας τόπος, μία περιοχή, μία
όμάδα ανθρώπων, αν θέλετε,
έχει ανάγκη από συνεργασία,
όμόνοια και έπιμονή. "Ετσι και
λείψουν αυτά θά σκοντάψουν,
θά μείνουν πίσω. 'Ο κατακερ-
ματισμός, οι έγωΐσμοι και οι
μεψιμοιρίες έξασθενούν τις
δυνάμεις, μειώνουν τη δράση,
δεν φέρνουν αποτέλεσμα προ-
κοπής.

'Η πρόοδος θέλει τον ένα δί-
πλα στον άλλο, πιασμένον χέ-
ρι με χέρι. Στον άγώνα στίθου
συναγωνίζονται οι έντος και
έκτός της παλαιόστρας, οι μέν
διαθέτοντες την τέχνη και τις
δυνάμεις, οι δε την συμπαρά-
σταση και το θάρρος.

Αυτό άκριβώς πρέπει να κά-
νουν όλοι όσοι ενδιαφέρονται
για την προκοπή και την άνο-
δο του τόπου. Με την ένότητα
θά υπερπηδήσουν δυσκολίες
και έμπόδια, θά φθάσουν στη
νίκη και την έπιτυχία, γιατί τά
προβλήματα του τόπου δεν έ-
λειψαν ούτε θά λείψουν.

ΙΕΡΕΥΣ ΝΙΚ. ΔΗΜ. ΚΙΤΣΟΣ
ΑΡΤΑ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1978

ΓΙΩΡΓΟΣ Ι. ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Πολιτικός και Τοπογράφος Μηχανικός Ε.Μ.Π.

Γραφείο: Τσιτσα 20 — ΑΘΗΝΑ

Τηλέφ. 3613.924 — 3606.739

ΓΡΑΜΜΑΤΑ

από συμπατριώτες μας

'Αγαπητέ "Αραχθε

Στο φύλλο Νο 8 του Γενάρη
διάβασα ένα κείμενο άναφερμέ-
νο στο πολύπλευρο ταλέντο του
Γ. Δ. 'Αράπη, καθώς και ένα
ποίημά του με τίτλο ή «Κα-
μπάνα», που στον έτήσιο χορό
της αδελφότητας άπαγγέλθηκε
με φυσικώτατο τρόπο απ' το
δάσκαλο Γ. Παπαγεωργίου. 'Η
έπιθυμία μου να γνωρίσω έγώ
καθώς και οι λοιποί πιστεύω,
πατριώτες το ποιητικό έργο του
Γ. 'Αράπη είναι μεγάλη.

Σημειώνω πως δεν είναι ό
μόνος πνευματικός άνθρωπος
που γέννησε το χωριό μας και
που το έργο τους χάθηκε ή χά-
νεται από άδιαφορία ή σε έφαρ-
μογή της παρμινοίας πως κανείς
δεν άγίασε στον τόπο του.

Με τοϋτο μου το γράμμα θέ-
λω να παρακαλέσω όλους τους
συμπατριώτες να φροντίσουν για
το θέμα της πνευματικής μας
κληρονομιάς. Οι πνευματικοί
άνθρωποι δεν άνήκουν στον
εαυτό τους, ανήκουν στο σύνολο
και το σύνολο πρέπει να φρον-
τίσει για τη διάσωση του έργου
τους.

Κάτι που γίνεται γνωστό που
δημοσιεύεται δε χάνεται, φρον-
τίστε άς φροντίσουμε όλοι μας
για τη διάσωση αυτή που μπο-
ρεί και πρέπει να είναι έργο
του καθένα μας. Προτείνω λοι-
πόν να συγγεντωθεί το έργο
του Γ.Δ. 'Αράπη και να έκδο-
θη με έξοδα της αδελφότητας
έφ' όσον ή πνευματική αυτή
κληρονομιά δεν βρίσκει άλλη
παρασΐαση.

Φιλικά

ΝΩΝΤΑΣ ΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Εύχαριστούμε τούς Νέους Συνδρομητές

Γ. 'Αλέξ. Καλιακάτσο	(Ναζαίοι)	300
Θ. Μπαρτζώκα	(Βαθύκαμπος)	150
Ν. Κωσταγιάννης	(Πειραιάς)	200
Κ. Μπαρτζώκας	(Βαθύκαμπος)	150
Δ. Σπ. Σπυρόπουλος	(Λαγκάδια)	150
Β. Χο. Καλιακάτσο	(Ναζαίοι)	150
'Ηλ. Μάνος	(Βαθύκαμπος)	300
Β. Μάνος	(Βαθύκαμπος)	150

ΑΛΗΘΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Στά Πολύταινα έγινε αυτό.
Σε κάποιο σπίτι γνωστού συμ-
πατριώτη παρουσιάστηκε ένας
διακονιάρης (ζητιάνος) με την
παλάμη ανοιχτή για άνα... ψί-
χουλο.

Και να ή αντίδραση του...
πλούσιου νοικοκύρη:

— Για, γίνεται ήγώ διακο-
νιάρ'ς, και γίνει έσ' νκοκύρ'ς,
κι' έμπα μέσ' το ριμάδ' να δοϋ-
με τί διάουλο θά μδέεις...

— Μη χειρότερα, είπε ό
διακονιάρης και φυσικά έφυγε.

'Αγαπητοί πατριώτες,

'Επειδή μου δόθηκε ή ευ-
καιρία να παρακολουθήσω από
κοντά την 'Αδελφότητα με την
αίτία των πατριωτών που θέλη-
σαν να ακολουθήσουν λάθος
δρόμο, που ποτέ δεν μάς χώ-
ριζε τίποτα και ποτέ δεν μάς
χωρίζε, έδω στην 'Αδελφότη-
τα. Θά καυτηριάσω τους πα-
τριώτες που είχαν τόσο χρόνο
να σκεφτούν και να θρούν το
σωστό δρόμο και διάλεξαν τον
λαθεμένο. 'Εδω κατηγορούνται
για άσχημες πράξεις ενάντια
στος πατριώτες και στην 'Α-
δελφότητα και έγώ αναρωτιέ-
μαι, αυτοί που ακολούθησαν
αυτή τη γραμμή, έγκρίνουν ό-
λοι τους τις άσχημες πράξεις;

Θά πρέπει έδω στην 'Αδελ-
φότητα να καλούνται όλοι οι
πατριώτες που μπορούν να
συμμετέχουν με την αγάπη
τους και τη συμπαράστασή
τους προς τους πατριώτες. 'Η
ζωή είναι περαστική, θά πρέ-
πει από αυτή τη θέση να τι-
μούνται όλοι οι καλοί μας πα-
τριώτες. 'Εκτός αν παραιτη-
θούν από τις πράξεις αυτές και
τις φτηνές ιδέες και σθήσουν
δλα όσα έγραψαν εις θάρος
της 'Αδελφότητας. 'Η σκυτάλη
είναι ελεύθερη, με την ύποσχε-
ση πως όταν καταψηφίζονται
θα είναι ύποχρεωμένοι να βοη-
θούν περισσότερο την 'Αδελφό-
τητα απ' έξω και όχι να την
πολεμάνε παρασυρόμενοι από
φτηνές φιλοδοξίες τους.

'Εγώ αυτά προβάλλω άς το
σκεφθούν οι πατριώτες μας
για μία φορά ακόμη και να
είναι και ή τελευταία. Θά κυτ-
τάξουμε τά προβλήματά μας
που μάς κάνει όλους μας κάθε
μέρα και τίποτα παραπάνω.

ΑΝΤ. ΜΑΝΟΣ

«Ο ΑΡΑΧΘΟΣ»

"Όργανο του Δ.Σ.
της 'Αδελφότητας
ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΑΡΤΑΣ

Γραφεία Συλλόγου
Κλεισθένους 15 - ΑΘΗΝΑ

Διευθύνεται από 'Επιτροπή

'Υπεύθυνος σύμφωνα
με το Νόμο — Σύνταξης :
ΧΡΗΣΤΟΣ Ι. ΑΝΤΩΝΙΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ: Τηλ. 5234.454
ΠΕΙΡΑΙΩΣ 4 ('Ομόνοια)

'Υπεύθυνος Τυπογραφείου :
ΘΟΔΩΡΟΣ ΜΑΤΑΦΙΑΣ
Βατσαξή 9 - Τηλ. 5222.297

Συνδρομές :

'Εσωτερικού δρχ. 150
'Εξωτερικού δολλ. 15
Μάρκα 40
'Επιχειρήσεις - 'Ορ-
γανισμοί - Συνεται-
ρισμοί δρχ. 300

ΓΑΜΟΙ

Στις 26 του Φλεβάρη ώρα 12 π.μ. στην εκκλησία 'Αγία Σοφία στην Πάτρα, στεφανώθηκαν η Χριστίνα Παπανικολάου από το Τραπεζάκι, με τον Χρήστο Παπαμιχαήλ από την 'Αρτα (καταγωγή από την Κόνιτσα). Ο γάμος έγινε παρουσία συγγενών και φίλων από την Κόνιτσα και 'Αρτα, το Τραπεζάκι, την Πάτρα και την Αθήνα. Κουμπάρος ήταν ο συμπατριώτης μας από τα Λαγυάδια Κεντρικού Κώστας Πάνος. Όλοι αυτοί, στο κέντρο «Διάκος» στην Πάτρα έκαναν ένα ωραίο ήπειρώτικο γλέντι.

Τους ευχόμαστε να ζήσουν ευτυχισμένοι.

Έγινε μέσα σε χαρούμενο φιλικό πατριωτικό περιβάλλον ο Γάμος 'Ελένης Δ. Καλιακάτσου κόρης του επιτίμου προέδρου της αδελφότητας μετά του Γιάννη Ραπτοπούλου. Τους ευχόμαστε να ζήσουν και να προκόψουν.

Η Σ.Ε. του 'Αράχθου

ΘΑΝΑΤΟΙ

Στις 4 Μάρτη πέθανε στην Αθήνα η Βασιλική Μπαρτζώκα, 76 χρόνων. Κηδεύτηκε στο χωριό μας στο Νεκροταφείο Κρουονερίου. Μέχρι την τελευταία κατοικία της τη συνόδεψαν πολλοί συγγενείς και φίλοι.

Στις 7 Μάρτη και μέρα Τρίτη έφυγε για πάντα από τη ζωή ο 'Αλέξης Παπαθαγγέλης. Πέθανε στο Νοσοκομείο 'Ερυθρός Σταυρός. Κηδεύτηκε στο χωριό μας στο Νεκροταφείο Κρουονερίου. Μέχρι την τελευταία κατοικία των συνόδεψαν πολλοί συγγενείς και φίλοι.

Στις 16 του Φλεβάρη σε Κλινική 'Αγιος Παντελεήμων στην Αθήνα, πέθανε η πατριώτισσά μας Εὐγενία Εὐθ. Μάνου, ἑτῶν 53 από το χωριό μας, που ἔμεινε στο Γλυκόριζο 'Αρτας. Στην τελευταία της κατοικία τη συνόδεψαν συγγενείς και φίλοι από την Αθήνα και το χωριό μας.

Στις 22 Φλεβάρη, στο Λαϊκό Νοσοκομείο της 'Αρτας, πέθανε η Βασιλική Ε. Βασιλά - Καλιακάτσου. Κηδεύτηκε στις 23 Φλεβάρη στο χωριό Φλωριάδες 'Αρτας. Μέχρι την τελευταία κατοικία της την συνόδεψαν πολλοί συγγενείς και φίλοι.

Τό Δ.Σ. εκφράζει τα θερμά συλλυπητήρια στους δικούς των.

ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΕΣ

Στην 'Αδελφότητα Δροσπηγής εκλέχτηκε Ν.Δ. Συμβούλιο.

Πρόεδρος Ι. Τ. Παπαδόπουλος, Αντιπρόεδρος Δ. Χ. Κρανιώτης, Γραμματέας Ν. Ν. Τσίτσικας, Ταμίας Βούλα Βρατσίστα, Μέλη Κ. Α. 'Αλεξίου, Στ. Καρακίτσος, Ι. Δ. Τσίπης.

Πριν ἐξήντα πέντε χρόνια, την πρώτη δεκάδα του Μάρτη, στὰ 1910, ἡ ἀγροτική Θεσσαλία ξεσηκωνόταν γιὰ ν' ἀποτινάξει τὸ ζυγὸ τῶν ντόπιων τυράννων - τῶν τσιφλικῶν. Μὲ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς Θεσσαλίας ἀπὸ τὴν τουρκικὴ σκλαβιά, ὁ τόπος, δίχως καλὰ καλὰ νὰ τὸ καταλάβει, προσδέθηκε στὸ ζυγὸ τοῦ τσιφλικῆ.

Νωρίτερα, στὰ 1830, ὁ Κοραῖς, ἀκόμη διαπίστωνε σὲ κείμενά του, πὼς ἡ «ταλαίπωρος Ἑλλάς δὲν ἀνεστήθη ἀληθῶς, ἀλλὰ τάφον μόνον ἤλλαξε, καὶ ἐπέρασεν ἀπὸ νεκροπατῶν Τούρκων χεῖρας εἰς χριστιανὺς νεκροθάπτες»...

Μία χαρακτηριστικὴ εἰκόνα τῆς δομῆς τῆς Θεσσαλίας, δίνει ἕνας Καρδοσιώτης δικηγόρος, βουλευτὴς καὶ γεροστρατῆς, ὁ Δημ. Μπούδρας... «Οἱ καλλιεργεῖται ὅπως καὶ πρῶτα ὑπεχρεοῦντο νὰ δίδωσιν εἰς τὸν γαιοκτῆμονα (ἀφέντη) τὸ τρίτον ἢ τὸ ἡμισυ τῶν παραγομένων καρπῶν, ἐνοίκιον διὰ τὴν βοσκήν τῶν κτηνῶν, μέγα ἀριθμὸν ὀρνίθων καὶ ἐλαίων, ἱκανὴν ποσότητα τυρῶν, βοτύρου καὶ χόρτου καὶ νὰ στέλλωσιν ἐν θήλῳ μέλος, ἕνα ζυμῶν καὶ ψήνην τὸ ψωμί τῆς ἐπιστάσεως, λείψανος τοῦ δικαίωματος τῆς πρώτης νυκτός... Οἱ τσιφλικοὶ ἐξουσιάζουν τὸ σῶμα τῶν γυναικῶν καὶ τὸν θυγατέρων τῶν κολίγων... Οἱ κολίγοι κατὰ τὴν ἐξουσίαν εἰς τρώγλας καὶ πολλοὶ συνέτρωγον ἐν τῇ αὐτῇ φάτνῃ μετὰ τοὺς ὄνους των, θνήσκοντες δὲ, περὶλυποὶ καὶ μετὰ αἱμάσσουσιν καρδίαν, ἡτένιζον τὰ περίετῃς κλίνης τοῦ θανάτου τέκνα των, διότι τὰ ἐγκατέλειπον ἀστεγὰ» (ἀπὸ τὸ βιβλίο τους ἡ «ἀπελευθέρωση τῶν σκλάβων ἀγροτῶν»).

Ἡ ἀρχὴ τῆς ἐξέγερσης ἦταν ἡ 1η τοῦ Μάρτη 1910, ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποία, ὅπως γράφει ὁ Γιάννης Κορδάτος στὴν ἱστορία του, τετρακόσιοι κολίγοι τῶν Ὀρφάνων, ὀπλισμένοι μετὰ γράδες κατέδρασαν καὶ σταμάτησαν τὸ τραῖνο τοῦ Λαριστιᾶ, μισὴ ὥρα πέρα ἀπὸ τὸ σταθμὸ, δηλώνοντας πὼς ἂν δὲν γίνεαι ἀπαλλοτρίωση θὰ χαλάσουν τὴ γραμμὴ...

Φυσικὰ, ἡ ἀντίδραση ἀνθρώπων ἀπὸ τὸ ἀγροτικὸ ξεσηκώμα πού εἶχε σὰν αἷτημα τὴν ἀπαλλοτρίωση καὶ ἀνακατανομὴ τῆς γῆς στοὺς ἀκτῆμονες πού ἐκτελοῦσαν χρέη δουλοπαροικῶν.

Ἡ «κοινωνικὴ ἐπανάσταση» αὐτὴ τῶν χωρικῶν ἔπρεπε νὰ «πνιγεῖ» στὸ αἷμα ἀπὸ τὴν τότε Κυβέρνηση Δραγοῦμη... (ὁποστήριζε ὁ ἀντιδραστικὸς Τύπος τῆς ἐποχῆς).

Στις 6 Μάρτη τοῦ 1910 ὁρίστηκε νὰ γίνεαι στὴ Λάρισα παναγροτικὸ συλλαλητήριον, καθὼς καὶ σ' ἄλλες Θεσσαλικὲς πόλεις (Καρδίτσα, Τρίκαλα,

Φάρσαλα). Τὸ Κιλελέρ, (σήμερα Κυψέλη), ὁρίστηκε γιὰ τόπος συγκέντρωσης τῶν κολίγων τῆς περιοχῆς. Ἀπὸ κεῖ θὰ περνοῦσε τὸ τραῖνο πού θὰ πῆγαινε στὴ Λάρισα. Ὅταν ἔφτασε, οἱ ἀγρότες προσπάθησαν νὰ μπουκώσιν ἢ νὰ πληρώσουν εἰσιτήριον. Ἀλλὰ ὁ διευθυντὴς τῶν Θεσσαλικῶν σιδηροδρόμων, πού ἔτυχε νὰ ταξιδεύει ἐκεῖνη τὴ μέρα διέταξε τοὺς στρατιῶτες τοῦ τραίνου νὰ πυροβολήσουν τὸ «σκυλλολόι» τῶν ἀγροτῶν... Καὶ ἄρχισε ἔτσι ἡ μάχη

πού στοίχισε πολλοὺς νεκροὺς καὶ τραυματίες καὶ ἀπὸ τὴς δύο πλευρῆς, κύρια θέματα τῶν ἀσπλῶν ἀγροτῶν.

Ὅταν μαθεύτηκαν τὰ τραγικὰ συμβάντα στὴν Λάρισα ἡ ὀργὴ τῶν ἀγροτῶν ὀδήγησε σὲ ξέσπασμα καὶ ἔντονος διαμαρτυρίας καθὼς καὶ σὲ ἐπείσοδον μετὰ τοὺς στρατιῶτες τοῦ ἐπισήμου Κράτους. Τὰ συνθήματα ἦταν:

Κάτω οἱ τσιφλικῆδες. Ἀπαλλοτρίωση. Ἡ γῆς στοὺς ἀγρότες.

ΤΟ ΓΕΓΟΝΟΣ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ!

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ ἀπὸ τὴ 1η σελ.

δωσε στοὺς συμπατριῶτες μας τὴν ἐφημερίδα «Τὸν 'Αραχθό», πού κάθε μῆνα εἶναι κοντὰ μας γιὰ νὰ μᾶς ἐνημερώνει καὶ γιὰ νὰ προβάλλει τὰ ζητήματά μας, πού ἐπὶ τέλους, πρέπει νὰ θροῦν τὴ λύση τους.

Ἐδῶ θὰ ἤθελα νὰ παρακαλέσω τοὺς κ.κ. βουλευτὰς νὰ μελετήσουν τὰ προβλήματα τῆς ὀρεινῆς περιοχῆς τῶν Τζουμέρκων καὶ νὰ ἐνδιαφερθοῦν γιὰ τὴ λύση τους. Γιατί, ἡ ἐγκατάλειψή τῆς εἶναι θάνατος πὼς συντελεῖ ὥστε πολὺ γρήγορα ὅλα τὰ χωριά μας νὰ ἐρημώσουν.

Δὲν θὰ σᾶς κουράσω περισσότερο. Μόνον θὰ ἤθελα νὰ παρακαλέσω ὅλους νὰ βοηθήσουν ὥστε ἡ βραδιά μας νὰ περάσει εὐχάριστα καὶ χαρούμενα, ὅπως ἀριζοῖ σὲ πολιτισμένους ἀνθρώπους. Εὐχόμαι σὲ ὅλους καὶ στὸν καθένα ξεχωριστὰ, κα

λὴ διασκέδαση. Εὐτυχισμένος ὁ καινούργιος χρόνος, ἡσυχος καὶ εἰρηνικός.

Εὐχαριστῶ.

Ἐνα ἀκόμη στιγμιότυπο ἀπὸ τὴ χορευτικὴ βραδυὰ στὸ ELUSE : ὁ δάσκαλος Κ. Παπαγεωργίου ἀπὸ τὸ Βουργαρέλι ἐνῶ ἀπαγγέλει μὲ θαυμάσιο ποίημα τοῦ ἀείμνηστου Γιώργου 'Αράπη. Σημ. Σύνταξης : Τὸ ποίημα αὐτὸ δημοσιεύθηκε στὸ προηγούμενο φύλλο μας

ΝΕΙΡΟΝΙΟ

Ἡ ἐφημερίδα μας παληότερα ἀναφέρθηκε στὴ δόμδα νετρονίου πού σκοτώνει ἀνθρώπους χωρὶς νὰ πειράξη κτίρια καὶ περιουσίες. Χαρὰς εὐαγγέλιο γιὰ τοὺς διεθνεῖς καπιταλιστὲς σὰν μποροῦσαν νὰ βάλλουν στὸ χέρι μερικὲς τέτοιες δόμβες.

ΣΗΜΕΡΑ θὰ ἀναφερθοῦμε περιληπτικὰ στὸ ἄρθρο τοῦ Ἀυστριακοῦ διακεκριμένου Γιατροῦ Ραδιολόγου Γ. ΦΟΥΕ γιὰ τὸ πὼς σκοτώνει μὴ δόμδα νετρονίου.

1) Θάνατος Ἀμεσος, τὰ νετρόνια μαζί με τὴς ἀκτίνες Γ πού ἐλευθερώνονται ἀπὸ μὴ νετρονικὴ δόμπα ἐπηρεάζουν ἄμεσα τὰ ἀγγεῖα τοῦ ἐγκεφάλου καὶ ἂν ἡ δόση εἶναι πάνω ἀπὸ 5-6000 BAR τότε ἐπέρχεται

ἄμεσος θάνατος μετὰ πιθανὰ ρίγη, σπασμούς καὶ διαταραχές.

2) Ἄν ἡ δόση εἶναι χαμηλότερη τότε προκαλοῦνται ἀσθένειες στὸ αἷμα, ὅπως ΣΗΨΑΙΜΙΑ ἢ ὅχι τὸν ἄμεσο θάνατο ἀλλὰ θάνατο ἀπὸ ἄλλες ἀσθένειες ὅπως φυματίωση ἐντερικὲς καὶ ἄλλες.

3) Θάνατος μετὰ ἀπὸ 15-20 χρόνια σὰν καρκίνος, αὐτὰ λέει ὁ Γ. ΦΟΥΕ.

Ἀς χαίρονται λοιπὸν αὐτοὶ πού κατασκευάζουν τὴς δόμβες νετρονίου γιὰ τὴν ἐπιτυχία τους καὶ ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι τὴν κατάντια μας.

Ἀς τὸ δοῦμε ὅλοι ἂς τὸ φωνάξουμε ΟΧΙ ΠΟΛΕΜΟΣ, ΤΕΛΟΣ στοὺς ἐξοπλισμοὺς ἂν θέλουμε τὰ παιδιά μας νὰ δοῦν καλλίτερες μέρες.

Τὸ βιβλιοπωλεῖο ΜΠΟΜΠΟΛΗ, Κωλέτη 2 καὶ Ζωοδ. Πηγῆς, προσφέρει στοὺς πατριῶτες ἐγκυκλοπαιδικὰ καὶ λογοτεχνικὰ βιβλία 20% φθηνότερα.

Ἐπίσης ὅσοι ἐνδιαφέρονται γιὰ τὴν κατασκευὴ χαλκογραφιῶν μποροῦν νὰ ἐπισκεφθοῦν τὴν Ἐκθεση καὶ νὰ πάρουν μαθήματα ΔΩΡΕΑΝ.

Τὰ γεγονότα αὐτά, ἀνάγκασαν τὴν κυβέρνηση νὰ προχωρήσει σὲ μερικὲς παραχωρήσεις ἀργότερα, γιὰ νὰ προλάβει μεγαλύτερη ἐξέγερση. Τὸ ἔπος ὁμῶς τοῦ Κιλελέρ, φωτεινὸ ὁρόσημο στὴς ἐπερχόμενες γενιές, ἀνοίξε τὸ δρόμο γιὰ μὴ σωστὴ δυναμικὴ ἀντιμετώπιση τῆς «ἐσωτερικῆς ἀντίδρασης», τῶν «νεκροπατῶν» ὅπως τοὺς ὀνόμαζε ὁ Κοραῖς καὶ γράψαμε παραπάνω.

Ἀποτέλεσε ἡ ἀπαρχὴ μεγάλων ἀγροτικῶν κινητοποιήσεων καὶ ὁ σηματοδότης γιὰ τὴν ἐνταση τῶν ἀγωνιστικῶν διεκδικήσεων τῶν ἀγροτῶν πού ἡ στὴ γνὴ καταπίεση εἶχε μετατρέψει σὲ εἰλωτες. Κλείνοντας αὐτὸ τὸ σύντομο ἱστορικὸ σημείωμα, δὲν μποροῦμε νὰ μὴ ἀναφερθοῦμε καὶ στὴ δράση ἐνδὲς μεγάλου ἀγωνιστῆ τῆς ἐποχῆς φωτισμένου καθοδηγητῆ τοῦ ἀγῶνα τῶν ἀγροτῶν γιὰ ἀξιοπρέπεια καὶ ψωμί, γιὰ κοινωνικὴ ἀπελευθέρωση, τοῦ Μαρίνου Ἀντύπα. Δολοφονήθηκε ὁ πρωτοπόρος αὐτὸς ἀγωνιστῆς στὰ 1907 τὸν Μάρτη, ἀπὸ τὰ ἐκτελεστικὰ ὄργανα τῶν τσιφλικῶν, σὲ ἐνέδρα.

ΟΙ ΕΛΕΥΘΕΡΩΤΕΣ

Εἴμαστε νέοι καὶ δὲν γυρνᾶμε

οὔτε τὸ θάνατο ψηφᾶμε,

εἴμαστε φλόγες τῆς στιγμῆς,

πού πλημμυρίζουν οἱ καημοὶ.

Εἴμαστε τῆς ζωῆς οἱ γόνοι

πού δὲν μᾶς λύγισαν οἱ πόνοι,

μὰ πού μᾶς ἔκαναν γρανίτες,

κάποιοι τῆς νύχτας παρωρίτες.

Εἴμαστε μεῖς μέρας παιδιά

καὶ μέσ' τῇ μαύρ' ἐρημοτοπιᾷ

μ' αἷμα ποτίζουμε τὸ φῶς,

γιὰ νάρθ' ὁ λεύθερος Θεός...

Τ. ΖΑΧΑΡΗΣ

Ἦταν ἔγκυος ἀπὸ τὴ γέννα

Γυναίκα στὴν πρώην πορτογαλικὴ ἀποικία τοῦ Κάπο Βερντέ, στὴν Ἀφρική, ἔφερε στὸν κόσμο θηλὺ θρέψος, πού βρισκόταν σὲ κατάσταση ἐγκυμοσύνης.

Τὸ πρακτορεῖο ΑΝΟΠ προσθέτει ὅτι οἱ γιατροὶ ἀρχικὰ νόμισαν ὅτι τὸ θρέψος εἶχε ὄγκο στὰ σπλάγχνα, ἡ ἀκτινογραφία, ὁμῶς, ἀπέδειξε ὅτι ἐπρόκειτο γιὰ ἔμβρυο ἡλικίας μηνῶν.

Τὸ πρακτορεῖο προσθέτει ὅτι οἱ γιατροὶ χρειάστηκε νὰ ἐπέμβουν ἀμέσως γιὰ νὰ ἀφαιρέσουν τὸ ἔμβρυο καὶ νὰ προστατεύσουν τὴ ζωὴ τοῦ μωροῦ.

Νοσηλεύεται στὸ Ἀρεταίειον Νοσοκομεῖο ἡ συμπατριώτισσα Βασίλ. Ν. Λαμπράκη, εὐχόμαστε περαστικά.

Ἐνας ἀπ' τοὺς σκοποὺς καὶ μάλιστα βασικοὺς, εἶναι ἡ ἀλλοιοποίηση τῆς Βασιμῆς πάνω σ' αὐτὸν τὸ σκοπὸ — σοὺ λέμε — πρὶν ἀποφασίσῃς νὰ κάνῃς κάτι, ρώτα νὰ μάθῃς μήπως μπορεῖς νὰ τὸ φτιάξεις σὲ συμπατριῶτη. Ὑπάρχουν μεταξὺ μας ὅλα τὰ ἐπαγγέλματα.

Σὺνθημά μας, λοιπόν:

Ο ΣΥΜΠΑΤΡΙΩΤΗΣ ΣΤΟ ΣΥΜΠΑΤΡΙΩΤΗ!

ΕΙΔΗΣΕΙΣ • ΓΕΓΟΝΟΤΑ • ΣΧΟΛΙΑ

Η ΓΕΦΥΡΩΣΗ
ΡΙΟΥ — ΑΝΤΙΡΙΟΥ

Ουσιαστικά και όμοφωνα είναι τα συμπεράσματα, του ειδικού διεθνούς τεχνικού συνεδρίου που έγινε στην Πάτρα από τις 4 ως τις 8 του περασμένου Σεπτεμβρίου, ότι η γεφύρωση είναι τεχνικά δυνατή. Γενικό επίσης και το συμπέρασμα ότι το έργο δεν πρέπει να ύπαρχει στις κοινωνικές επενδύσεις, αφού θα αυτοεξοφληθεί.

Η ζεύξη δεν αποτελεί μόνο άναγκαίο κρίκο στο εθνικό δίκτυο της χώρας μας αλλά έχει και πλατύτερη αποστολή και θα εξυπηρετήσει μια καινούργια σιδηροδρομική γραμμή στην Δυτική Ελλάδα και θα ουσιαστικοποιήσει, την ηλεκτρική τηλεφωνική και υδατική ένωση της χώρας.

Από την μελέτη όλων των στοιχείων ή πιά συμπεράσματα λύση είναι η πλωτή γέφυρα που ανάλογα με τον αριθμό των λωρίδων κυκλοφορίας και την σιδηροδρομική ή όχι γραμμή υπολογίζεται από 600 εκατ. δρχ. έως 3 δισεκ. ενώ για τις υπόλοιπες λύσεις το κόστος ανέρχεται σε δύο και τρεις φορές περισσότερο.

Αλλωστε η λύση της πλωτής γέφυρας δίνει την ευκαιρία και για άλλες συνδέσεις εξυπηρετήσεις όπως τηλεφωνική και ηλεκτρική καθώς και ύδρευση από τον Αχελώο, γεγονός που δεν είναι δυνατόν να γίνει με κρεμαστές γέφυρες.

Στα συμπεράσματα προστίθεται ότι η πραγματοποίηση του έργου θα συντελέσει στην ανάπτυξη της Δυτικής Ελλάδας και στην γρηγορότερη προώθηση των συναπαιτούμενων έργων, που είναι ο αυτοκινητόδρομος Ιωαννίνων — Ρίου και ο αυτοκινητόδρομος Αντιρρίου — Ιτέας — Αθήνας.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΔΡΟΜΟ
ΑΡΤΑΣ — ΤΡΙΚΑΛΩΝ
80 ΕΚΑΤ. ΓΙΑ ΤΟ 1978
ΑΠΟΠΕΡΑΤΩΣΗ ΜΕΧΡΙ
ΤΟ 1981ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΕΡΩΤΗΣΗ
ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ
ΑΛ. ΛΙΑΡΟΚΑΠΗ
ΚΑΙ Δ. ΤΣΟΒΟΛΑ

Το Υπουργείο Δημοσίων Έργων, απαντώντας σε ερώτηση των βουλευτών Άρτας του ΠΑΣΟΚ κ.κ. Αλέκου Λιαροκάπη και Δημητρίου Τσοβόλα, σχετικά με τον Δρόμο Άρτας Τρικάλων, αναφέρει ότι:

1) Το 1978 θα διατεθούν 80 εκατομμύρια.
2) Θα εκτελεστούν, με έργο-λαδίες που θα συσταθούν, εργασίες δελτιώσεως του τμήματος Κάτω Καλεντίνη μέχρι Άνω Αθαμάνιο.
3) Θα προχωρήσει η ολοκλήρωση κατασκευής από την ΣΓΚΕΑ, του τμήματος Άνω Αθαμάνιου μέχρι Σκάλα Σκοργίγχα.

3) Θα εκτελεστούν εργασίες δελτιώσεως του τμήματος Ρέμμα Νατσικά μέχρι Πετούλι και
5) Αλ γίνουν όλες οι παρασκευαστικές διαδικασίες και εργασίες για την δημοπράτηση τώνσηράγγων μήκους 300

μέτρων, καθώς και του οδικού τμήματος μήκους 8 χλμ. ώστε να αποπερατωθεί η επικοινωνία Ηπείρου - Θεσσαλίας μέχρι το έτος 1981.

90,7 ΔΙΣ ΦΕΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΓΕΩΡΓΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΤΕ

Το ποσό των εξαμηνύσεων για την Γεωργία, μέσω ΑΤΕ, θα φθάσει φέτος τα 90,7 δις δραχμές έναντι 74 δις το 1977.

Από τα 90,7 δις το 77% θα προκύψει από εισπράξεις της ΑΤΕ, εκ των οποίων 13 δις θα είναι η αύξηση των καταθέσεων και 75 δις από εισπράξεις πληρωμής δανείων.

Το έλλειμμα των 20 δις θα καλυφθεί από την Τράπεζα Ελλάδος.

Ειδικότερα τα βραχυπρόθεσμα καλλιεργητικά δάνεια για τη γεωργία, θα φθάσουν φέτος σε 19,5 δις έναντι 14,8 πέρυσι και προς την κτηνοτροφία σε 6,1 έναντι 8,3 δις δρχ. Για τη συγκέντρωση αγροτικών προϊόντων, όπως λάδι, τυροκομικά, δ-πωροκηπευτικά, κονσέρβες, κ.λπ. Μπέρλεϊ κ.λπ. από αγροτικές οργανώσεις θα φθάσουν τα 12,3 δις έναντι 10,1 πέρυσι.

Για τη στέγαση των αγροτών θα διατεθούν 2 δις περίπου έναντι 1,7 το 1977 και για τη στέγαση των παραμεθωρίων 150 εκατ.

Από τις μεσομακροπρόθεσμες πιστώσεις, το μεγαλύτερο κομμάτι θα το απορροφήσει η γεωργία και οι γεωργικές μηχανήρες και η κτηνοτροφία — κτηνοτροφία. Το συνολικό ποσό θα φθάσει τα 17,3 δις, έναντι 14 δις το 1977.

Για την προμήθεια γεωργικών εφοδίων προβλέπεται κονδύλι 13 ενώ ειδικές πιστώσεις ύψους 16,5 δις θα διατεθούν για τη συγκέντρωση διαφόρων αγροτικών προϊόντων, όπως σπόροι, ζαχαρότευτλα, σταφίδα, γαλακτομικά κ.λπ.

ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ
ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ ΑΡΤΑΣ

Οι βουλευτές του ΠΑΣΟΚ Άρτας υπέβαλαν τις πιο κάτω αναφορές και ερωτήσεις εις την Βουλή:

- 1) Αναφορά Ε.Κ. Άρτας για αντιμετώπιση Στεγαστικού.
- 2) Έρωτ. για την δέσφην προστασία των μαθητών.
- 3) Έρωτ. Για το έργο Στράγγισης, Άρδευσης Πεδιάδας Άρτας.
- 4) Έρωτ. για αντιμετώπιση της Λαϊκής Στέγης.
- 5) Έρωτ. για Αντιμετώπιση του Θέματος Αναγκαστικής Απαλλοτρίωσης της Σαλαώρας.
- 6) Έρωτ. για την νομοποίηση των εκτάκτων υπαλλήλων ΤΥΔΚ.
- 7) Έρωτ. για την ίδρυση ΣΕΩΠΟΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ.
- 8) Έρωτ. για την ασφάλιση παιδιών, γυναικών Δ.Γ.
- 9) Έρωτ. για το θέμα πορτοκαλιών Άρτης.
- 10) Έρωτ. για το θέμα ΤΟ ΕΒ Ζώνης Λούρου.
- 11) Αναφορά των Θεμάτων των Οικοδομικών Σωματείων.

Τό Δημοτικό μας Τραγούδι και οι ρίζες του

Είναι σημαντικό για ένα λαό να γνωρίζει την κουλτούρα του, την πορεία της, τη σχέση της με τους αγώνες του. Δημοσιεύουμε σήμερα αυτό το άρθρο γιατί έτσι πιστεύουμε ότι προσφέρουμε όσο μπορούμε στο δέσιμο του Λαού μας με την κουλτούρα του, σε εποχές μάλιστα όπου η ιδεολογία πολλών προσπαθεί να μάς ξεκόψει απ' τις ρίζες μας.

Κάθε λαός, κάθε έθνος, πλάθει ανώνυμα το τραγούδι του, εκφράζοντας μ' αυτό τα συναισθήματά του: χαρά, λύπη, πένθος, γιορτή. Ο Έλληνικός λαός, μέσα στη μεγάλη του Ιστορία βρήκε διέξοδο στις σκοτούρες του, στους καημούς του και στις χαρές του στο τραγούδι.

Ανάμεσα στα «μνημεία» του λόγου του Έλληνικού λαού πιο μεγάλη θέση κρατάνε τα τραγούδια, όχι μόνο γιατί δονούν την ψυχή με την απείρητη ομορφιά, την ανεπιτίδευτη απλότητα, την πρωτοτυπία και την φραστική δύναμη, αλλά σαν το ακριβέστερο πνευματικό δημιουργήμα του λαού μας που δείχνει καταφανώς τον ιδιαίτερο χαρακτήρα του Έθνους μας.

Στα τραγούδια ο Έθνικός χαρακτήρας αποτυπώνεται ακριβώς και ακίδηλος.

Εμφανίζουν πλαστικά τα Έθνικά ιδεώδη και αποδεικνύουν ότι η εξ αρχής μυθοπλαστική δύναμη του λαού διατηρείται αμείωτη. Πιο και, αποτυπώνουν πιστά και τέλεια τον τρόπο ζωής και τα ήθη, τα συναισθήματα και τη διανοήση του Έλληνικού λαού και αναπυρνώουν τις αναμνήσεις των περιπετειών.

Το δημοτικό τραγούδι, συνοδεύει όλες τις σημαντικές πράξεις του λαού μας. Από την κούνη ως τον τάφο, για όλες τις καταστάσεις, ο λαός δημιουργεί το ανάλογο, τραγούδι και σήμερα μ' όλες τις μεγάλες μεταβολές που γίναν στη ζωή του εξακολουθεί να χρησιμοποιεί τα όρισμένα για κάθε περίπτωση τραγούδια.

Σύμφωνα με τον χαρακτήρα και τη χρήση τους τα δημοτικά τραγούδια τα ξεχωρίζουν

ΕΞΗΓΗΣΕΙΣ - ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ
ΠΑΡΑΛΕΙΨΕΙΣ

Είχαμε γράψει στο προηγούμενο φύλλο μας πως το πρόγραμμα στο «χορό» της Αδελφότητας θα το παρουσίαζε η συμπατριώτισσά μας Γεωργία Ζώη, όπως λόγω ασθένειας της δεν μπόρεσε να ρθει. Αυτό για την αποκατάσταση της αλήθειας.

Στο προηγούμενο φύλλο μας το Γενάρη, γράφτηκε από τυπογραφικό λάθος: αριθ. φύλλου 8 και αριθ. φύλλου 9. Ο αριθμός φύλλου ήταν 9.

Λόγω απασχολήσεως της Έκτελ. Επιτροπής «έν όψει των εκλογών», για τον μήνα Φλεβάρη και Μάρτη κυκλοφορεί μόνο ένα φύλλο αλλά με εξ (6) σελίδες.

Το χορό μας στο ΕΛΥΣΕ εκτός από τους συμπατριώτες και φίλους τίμησαν και οι επίσης πατριώτες βουλευτές του ΠΑΣΟΚ: Αλ. Λιαροκάπη — Ειρήνη Λαμπράκη και ο βουλευτής Επικρατείας Στέφανος Τζουμάκας.

και τα κατατάσσουν σε μύθους, έρωτικά, νανουρίσματα, του γάμου, του χορού, της τάβλας, της δουλειάς, σατιρικά, περιγελαστικά, της ξενιτειάς, του χάρου και του κάτω κόσμου, μοιρολόγια, μαγικά, ξόρκια, δίστυχα και διάφορες άλλες διαίρεσεις.

Το τραγούδι του λαού μας, είναι πολλές φορές μελαγχολικό στη γενική θεώρηση της ζωής. Φανερώνει ένα απόθεμα μακρόχρονης πικρής πείρας στα βάθη της λαϊκής ψυχής. Τέτοια μελαγχολικά τραγούδια δημιουργήσε πολλά η λαϊκή μουσα που δείχνουν τη δύσκολη και στεργμένη ζωή του λαού.

Αν θελήσουμε να κάνουμε μια σύντομη ανασκόπηση για τις ρίζες του δημοτικού μας τραγουδιού, δεν θα δυσκολευτούμε να τις κατατάξουμε στην πρό Ομηρική περίοδο, τότε που ο λαός έπλασε το μύθο του Πάρι και του Έκτορα του Αχιλλέα και του Οδυσσέα. Τότε που οι πλανόδιοι τραγουδιστές έλεγαν τα τραγούδια από παλάτι σε άρχοντικό. Κι έρχεται ο Όμηρος να συγκεντρώσει το υλικό του για τα κατορθώματα των ήρώων και να δώσει το άθαντο έργο του. Στη συνέχεια έχουμε τις αρχαίες τραγωδίες με ρημουργό το λαό και εκτελεστή τον Αίσχυλο, Σοφοκλή, Εύρουπιδη. Διάχυτο παντού το πνεύμα του λαού, τα αισθήματα και συναισθήματά του.

Μα οι μελαγχολικοί και απαισιόδοχοι συλλογισμοί δεν αποπλίζουν τον λαό από την ενεργητικότητα και την μαχητική διάθεσή του. Μελαγχολικά είναι και τα κλέφτικα τραγούδια στη σκέψη και τη μουσική τους. Το κλέφτικο τραγούδι είναι η νεώτερη μορφή του παλιού μας Ακρητικού τραγουδιού. Ο Ηρακλής, ο Διγενής Ακρίτας, ο άρματολός και κλέφτης ενώνονται λές κι είναι ένα πρόσωπο, σε διαφορετική εποχή με διαφορετικούς έχθρους.

Στα τραγούδια αυτά, είναι διάχυτο το μαχητικό και επαναστατικό πνεύμα του, φανερώνεται περισσότερο, η περηφάνειά του, η αγάπη στη λεβεντιά και την αξιοπρέπεια στην τιμή και την ελευθερία.

Υπάρχει ένας λαϊκός ούμανισμός — λέει ο Μ. Αγγέλης — μέσα στο κλέφτικο και γενικά στο δημοτικό τραγούδι που προβάλλεται από μέσα του μια ανθρώπινη εικόνα, όπως την έπλασε η λαϊκή φαντασία και η λαϊκή μουσα, ένα ιδανικό ανθρωπιάς, δνείρο ευτυχίας, οικογενειακή στοργή, ήμεροι λυπητεροί συλλογισμοί για τον ενδεχόμενο θάνατο και για την ομορφιά της ζωής. Και το πιο παράδοξο, καμιά άγριαδα. Δεν υπάρχουν άγρια αισθήματα κι άγριες πράξεις μέσα στο κλέφτικο τραγούδι. Αυτός ο ούμανισμός, ή κοινωνικότητα και τα ήμερα ήθη, φανερώνονται σ' όλα τα δημοτικά τραγούδια.

Τα κλέφτικα τραγούδια άρχισαν να παρουσιάζονται κατά

τα τέλη του 17ου αιώνα μιά στο σύνολο των όσων σώζονται ανήκουν στον 18ον αιώνα. Η μορφή αυτή του τραγουδιού γεννήθηκε στις όρεινές περιοχές της Ελλάδας, εκεί όπου η δράση της κλεφτουριάς ήταν μεγαλύτερη, ιδιαίτερα στα ρουμελιώτικα βουνά, στην όρεινη Θεσσαλία και την Ήπειρο, μέσα σε πληθυσμούς, όπου η φτώχεια και η όρεινη τοποθεσία, ευνόησαν την κλέφτικη ζωή.

Οι κλέφτες κι άρματολοί είναι μια περίεργη κλάσα ανθρώπων που δεν τα βάζουν μόνο με τους Τούρκους αλλά και με τους Έλληνες άρχοντες. Χαρακτηριστικό είναι το τραγούδι για τους κλέφτες του βάλτου που απειλούνε τις αρχές εγγράφως και ζητάνε να πάρουν άμεισως τ' άρματολίκι.

«Πιάνουν και γράφουν μιά γραφή χέζουν τα γένια του Κατή γράφουν και στο Κομπότι φοδερίζουν το Δεσπότη. Συλλογιστείτε το καλά γιατί σ'ας καίμε τα χωριά γλήγορα τ' άρματολίκι».

Το τραγούδι που βγαίνει από τη δράση των κλεφτών αντρίκιο, τραχύ και σκυθρωπό απάραλλαχτα όμοιο με το βουνό που το γέννησε έχει έναιο χαλακτΐρα μέσ' τη σοβαρότητά του αλλά και τη σκεπτική διάθεση του λαϊκού τραγουδιστή όταν τραγουδάει την περιφρόνηση της κλεφτουριάς προς τους θρησκευτικούς και κοινωνικούς άρχοντες, τους δεσποτάδες, τους προστούς και τους Κοτζαμπάσηδες.

Γενικά πολλά τραγούδια, σατιρικά αφηγήματα, ανέκδοτα παραμύθια και παροιμίες βρίσκονται στη λαογραφία που δείχνουν ξεχρητικό πνεύμα για τους καλογέρους και την παπαδοσύνη, τους πλούσιους και τις αρχές.

Καθώς και σ' ένα σωρό άλλες εκδηλώσεις ο λαός μας διατηρεί για τον θάνατο και την «άπανο» ζωή τις πανάρχαιες ειδωλολατρικές αντιλήψεις κι ελάχιστες επιδράσεις παρουσιάζει από το Χριστιανισμό.

Επιξεί και η πίστη για της «Λημονιάς τη δρύση» που το νερό της κάνει τους νεκρούς να αποξεχνούν και να μη θλίνονται για τα περασμένα και για τους δικούς τους.

Τα μοιρολόγια πολλές φορές έχουν έκφραση πλούσια σε χρώματα. Η εικόνα του νεκρού στολίζεται πολύ και παρουσιάζεται σαν ένα στολίδι του κόσμου που χάνεται. Πολλές φορές το μοιρολόι σε ξαφνιάζει για την σπανιότητα και την πολυχρωμία των εικόνων και είναι ακριβώς εκεί που συναντάμε την τελειότερη μορφή του δημοτικού μας τραγουδιού στο Μανιάτικο μοιρολόι.

«κι' έμεινα τώρα μοναχή σαν την κουρούνα στο κλαρί σαν καλαμιά στον κάμπο».

(Συνεχίζεται)